

קו נטוי 13

כתב עת לספרות ולאמנות
משותף למורים ולסטודנטים
במכללה האקדמית לחינוך
אורנים

קו נטוי 13, סיון תשע"ג, מאי 2013

עורכים: משה ב. יצחקי, עידית לבבי גבאי

עיצוב גרפי: כפיר מלכא
ייעוץ לשוני: חגי רוגני
מזכירת מערכת: אלה זילברמן
דפוס: ע.ר. הדפסות בע"מ

המידות של יצירות האמנות ניתנות בסנטימטרים

כתובת המערכת:

קו נטוי, כתב עת לספרות ולאמנות
המכללה האקדמית לחינוך, אורנים
דאר טבעון 36000
טלפון: 04-9838937 ; 04-9838838 ; 052-2369655
מייל: kav-natui@oranim.ac.il

דף באתר אורנים

www.oranim.ac.il/sites/heb/about/kav-natui/Pages/default.aspx

© כל הזכויות שמורות ליוצרים ולמכללה האקדמית לחינוך, אורנים

איריס ברנע
2013, **E-Motion**
צילום

תוכן העניינים

3	E-Motion איריס ברנע
7	קו העורכים משה ב. יצחקי עידיית לבבי גבאי
9	השלום הוא עובד זר יעל גלוברמן
10	שוב יעל גלוברמן
11	פעם היתה כאן בריכה אולימפית יובל פייגלין
12	דוד וגלית יובל פייגלין
13	ללא כותרת יובל פייגלין
14	זה המקום מירה טנצר
15	אָפּרִי מירה טנצר
16	זעקי מעברה עלובה לידיה בר-אב
17	כל החשכות שרות עכשיו יהודית לויזון
18	תיאוריית הסחף חובב רשלבך
20	ללא כותרת גלעד אופיר
21	ללא כותרת גלעד אופיר
22	פגשותי דינחאור גתית הולצמן
23	מָכָה הַנְּשִׁים אן סקסטון תרגום: יעל גלוברמן
24	לשחק עם בלון סתיו דילבסקי
25	גוף סתיו דילבסקי
26	מישהי (אני אומרת) תזכור אותך טל איפרגן
27	לשחק עם בלון סתיו דילבסקי
28	רָזָה מדי לירון יוחאי
29	שדופה לירון יוחאי
30	הנסיכה בולימיה יעל גלוברמן
33	הכלה 1 דלית פרוטר
34	הכלה 3 דלית פרוטר
35	אשה מסוגה אן סקסטון תרגום: יעל גלוברמן
36	מאה ועשרים יקומים מקבילים רפי וייכרט
39	קאלוס קאגנתוס (הטוב והיפה) טלי מילשטיין
40	השחייה בעירום אן סקסטון תרגום: יעל גלוברמן
42	באר עמי לוי
43	באר (פרט) עמי לוי
44	'התחלות' - מעין הקדמה איילת שמיר
45	הפסקול טל יהב

46	הקולב דנה סתווי עלי
47	קצה העולם תהילה צורף
48	אני הסערה מור רוזמי
50	לגדול עם השכול ליהי פרידמן
51	פחד מולד ליהי פרידמן
52	25.12.2012 דנה רמי שן
53	כמה נקודות אנה בלנדיאנה תרגום: משה ב. יצחקי
54	22.10.2012 רמי שן
55	6.12.2012 איגור רמי שן
56	מילים אן סקסטון תרגום: יעל גלזברמן
58	לכתוב לירון יוחאי
59	ללא כותרת עסיס ספיר
60	'מתוך הכפפה שהושלכה' דורית פלג
61	הגבעות שלידי סבא יעל הרטמאיר
62	במקלחת יעל הרטמאיר
63	במקלחת תהילה זאבי
64	עוד יום תהילה זאבי
65	יום ששי שולמית מנצורה
66	כמו גבריאלה רעות חסון
67	ירח נולד על הים שולמית מנצורה
68	דיוקן עצמי עם גלימה אלה שמיר
69	ליקוי אלה שמיר
70	טעודה אחרונה דורון וולף
71	מראה שחורה דורון וולף
72	התסכול דנה בהרב
73	להגיד בלי להגיד דנה בהרב
74	התרגשות גל אברהם
75	להרגיש איתן פרבר
77	בטרנטפורטר עם מאיר איתן פרבר
79	דברים שצריך לזכור שמרית ברזני
81	להושיט יד דניאל שוורץ
82	נעצים וסלוקס מוקדם מדי בבוקר דרור גלזברמן
83	מחרוזת שירי הייקו תהילה זאבי / עפרי שהם
84	מחרוזת שירי הייקו גל אברהם / שמרית ברזני / לידיה בר אב
85	מחרוזת שירי הייקו טל יהב / איתן פרבר
86	תומכות דואות 1 גלית וטרמן
87	תומכות דואות 2 גלית וטרמן
88	נסיעה צפונה על רגל אחת מירה טנצר

89	מְחֻנָּה יְהוּדָה בְּעֶרְב־שַׁבָּת מִירֵחַ טַנְצָר
90	גְּלוּיּוֹת מִרְגֵּרֵט אֶטוּד מֵאַנְגְּלִיָּה: חֲגֵי רוֹגְנִי
92	שִׁפְיָה תִּמְר נִמְרֹד רוֹגְנִי
93	שִׁפְיָה תִּמְר נִמְרֹד רוֹגְנִי
94	סוּקָטָה אִמְרִיקָאִית בִּילִי קוֹלִינֵס מֵאַנְגְּלִיָּה: חֲגֵי רוֹגְנִי
95	אַחַת הַהַצְגוֹת הַטּוֹבוֹת בְּעִיר טַל אִיפְרָגֵן
96	בֵּית הַבַּד יְהוּדִית לִוְיָזוֹן
97	אַנִי חוֹתֶרֶת בְּסִירָת-מֵתִים מִצָּרֵת יְהוּדִית לִוְיָזוֹן
98	הַמַּדְבֵּר אִיצִיק גּוֹנֵן
100	שֵׁאלוֹת תָּם אֹרֵי מֵרְטוֹן
102	נַעוּל טַל אִיפְרָגֵן
103	אַשְׁלִיית הַזְּהוּיּוֹת וּוּנְדִיפְרָאוּ אֲבֵי זַגִּיָּה
106	מִמוֹטְגֵּרוֹת וּרְדָה יִתוּם
107	הַחֶפֶץ אִרְיָאֵל רִינְלוֹנד
108	גְּלוֹת יַעֲלֵ בֶן צְבִי
109	גְּלוֹת 2 יַעֲלֵ בֶן צְבִי
110	אַיִדִּילִיָּה אֵלֵי שְׁמִיר
111	אַיִדִּילִיָּה 1 בְּנוֹת שְׁמִיר וְיִסְמִין מִנְצֵרֶת עִם שְׁתֵּי גְדִיּוֹת אֵלֵי שְׁמִיר
112	פְּרִידָה אֵלֵי שְׁמִיר
113	סֵדִין לְבֵן הַדָּס שְׁדָה
114	פְּרִידָה דְּנִיָּאֵל שְׁאוּב מֵאַנְגְּלִיָּה: מֶשֶׁה בִּיצְחָקִי
115	פְּרִידָה מִבּוֹסְטוֹן יַעֲלֵ בֶן צְבִי
116	דִּידוֹ וְאַנִּיאַס יַעֲלֵ בֶן צְבִי
117	דִּידוֹ וְאַנִּיאַס יַעֲלֵ בֶן צְבִי
118	גֶּשֶׁר הַמֵּתְאֲבָדִים כְּנָה מִיִּנְקוֹף מֵאַנְגְּלִיָּה: חֲגֵי רוֹגְנִי
120	לֹלָא כוֹתֶרֶת מִיקִי צְדִיק
121	לֹלָא כוֹתֶרֶת מִיקִי צְדִיק
122	אַשׁ בַּהַר הַמִּנְחוֹת מֶשֶׁה בִּיצְחָקִי
123	אוֹרְפָּאוֹס שׁוֹר מֶשֶׁה בִּיצְחָקִי
124	יִפּוֹ אֹז הַעֵץ שֶׁל אִמָּה וְנִיקָה אֶסְךָ רוֹמָאנוֹ
125	רְשִׁימַת הַמִּשְׁתַּתְּפִים

קו העורכים

משה ב. יצחקי עידית לבבי גבאי

'קו נטוי' 13 בו הנכם אווזים, הוא מעין פרשת דרכים במסע היצירה המרתק אליו יצאנו לפני 13 שנים. מסע שהחל בחזון ליצירת במה אמנותית-ספרותית שתיתן ביטוי למגוון הביטויים והקולות, החוויות והעולמות הנפגשים בקהילת אורנים המורחבת, מורים ועובדים, סטודנטים ובוגרים.

"... כוליות ההוויה, שמתוכה זורחת ההוויה בתור משמעות", כותב הפילוסוף הצרפתי-יהודי, עמנואל לוינס, "איננה ישות מקובעת לנצח, אלא נחוצים לה הסידור והרכבה, המעשה התרבותי של האדם. ההוויה בכללותה - המשמעות - זוהרת מתוך יצירות של משוררים ואמנים." (הומניזם של האדם האחר, עמ' 49)

עמדה זו של לוינס נותנת ביטוי מדויק לכוונת מפעלנו, שיצר אפיק זרימה שראשיתו פילוס דרך, ניסוי ותהייה, והמשכו חתירה למציאת הנתיב הראוי ליצירה, לצד המחקר, ההוראה, העיון והכשרת המורים. יצירה המעלה את נפש האדם ונותנת משמעות ונשמה יתרה למעשה היומיומי.

13 שנים הן גיל התבגרות, וכמו אצל המתבגר, גם מפעלנו זה ניצב בפני שאלות, ביניהן שאלות של זהות, של יכולת להתחדש, של מסורת ושל המשכיות. בספר "אנרי מאטיס, רשימות של צייר", מצוטט מאטיס כאומר: "... האמנות שאני שואף אליה היא אמנות של איזון, של צלילות, של שלוה, ללא נושא מדאיג או מטיה, אמנות שכל העמל במוחו... ימצא בה תרופה לשיכוך כאב, להרגעת המוח..." (עמ' 42).

האם יפנה אפיקו של 'קו נטוי' לזרום בנתיב רגוע זה, או כמו כל מתבגר המבקש לעצב את זהותו באמצעות המרד, יפנה כתב-העת לעסוק באופן ישיר וחריף יותר בשאלות השעה בחברה הישראלית?

באסיפת חברים מתוחה, מכוננת וגורלית אשר התקיימה בדגניה א' בתחילת המאה העשרים, נתבקשו חברי דגניה להכריע אם להישאר במקומם, או להמשיך הלאה לנקודה אחרת. אחד החברים שדיבר אמר כי המעשה החלוצי מיצה עצמו בדגניה, וכדי לא להתברגן, להתמסד ולהתנוון על החברים להמשיך אל המעשה החלוצי הבא, להקים יישוב נוסף. חבר אחר, נחום תנפילוב, שהיה בעל גוף וחזות מרשימה, קם ממקומו, אחז בכיסא, הניפו בכוח והנחיתו בעוצמה על הרצפה והכריע את הכף: "כאן אנחנו נישאר".

פתחנו את איסוף החומר לגיליון כשברקע עוד מהדהדים קולות הנפץ של מבצע 'עמוד ענן', שהציב שוב מחדש את שאלת המרחבים המוגנים והחשופים בחיינו. רבות מהיצירות שנשלחו אלינו עוסקות באינטימי ובמרחב האישי-רגשי. שוב מתברר

כי האחיזה בשגרת היום, בענייני ובבניני הלב, היא 'המרחב המוגן' שעומד מנגד לאירועים המתפרצים ופורעים את חיינו.

עוד בגיליון קולות ויצירות אמנות העוסקות באופן נועז ואמיץ בזהות הנשית, ביכורי יצירה מתחרות הסיפור הקצר והשירה ביוזמת החוג לספרות - 'התחלות', וכן יצירות מסדנאות השירה והפרוזה. מתחום היצירה האמנותית-חזותית מאפשר 'קו נטוי' ליוצרים לחשוף יצירות 'חמות' מהסטודיו שלעיתים זהו פרסום ראשון שלהן. יצירותיהם של אמנים-מורים, סטודנטים ובוגרים משתלבות זו לצד זו ברצף, בפנורמה מגוונת הנפרשת ומתגלה לעין הקורא המעיין, המשתהה ומשתאה בין דפי הגיליון.

בשנה זו אורנים החליפה את העומד בראשה. פרופ' יאיר קארו שהנהיג, הוביל ופיתח את המכללה בשש עשרה השנים האחרונות תמך לאורך כל הדרך בכתב העת, ברעיון ובמטרותיו. אל הסיפון העליון של ספינת הדגל 'אורנים', הגיעה הישר מ'בצלאל', לנווט את הספינה בים הסוער של החינוך וההשכלה הגבוהה בישראל קברניטה חדשה, פרופ' יערה בר-און. אנו מברכים את יערה על כניסתה לתפקיד ועיינינו צופיה ולבנו קשוב להמשך השותפות והמחשבה היוצרת, להעמקת חיי הרוח, היצירה והתרבות ב'חצר אורנים', ומאחלים לה הצלחה רבה.

השלום הוא עובד זר

השלום הוא עובד זר. יש לו מבטא לא מוכן
וחיוף מלכסון, או לכן להפליא.
הוא מתגורר בדירת חדר
עם עוד ארבעה פחדים לפחות.
לפעמים הוא שותה הרבה ויש לו חרים בשנים.
לפעמים, איש שקט בחלצות מהוהות מכביסה
מאמין במושיע שנצלב עולמית.
לנו נדמה שלעולם הוא אחר מן השנים:
שתי או דתי.

הוא זר לנו וזר לטבענו.
בעוצמו את עיניו הוא רואה נופים אחרים.
הוא לומד לדבר בשפתנו, אבל
אנחנו אף פעם לא לומדים לדבר בשפתו:
פונים אליו בלשון פשוטה ומגבלת,
מרבית פעלים ומלנה במחווות ותנועות ידים,
כמעט חגיגית מרב מאמץ
לתאר את חזון הנקיון המשלם.

שוב ושוב נברייח אותו פנימה, החוצה
בלי כל הגיון ובלא התראָה,
בן לילה, בגחמת אדונים.
כל ותור נוסף בנו תחושה נאצלת;
וכמו אצילים מבהקים, לעתים עם בקר
אנחנו מבטלים את פשרות האתמול.

קל להזיק לו. אין לו שום סוג של בטוח.
אין לו כל מעמד חקי.
מדי פעם הוא נעלם לתקופות ארכות,
כמו ריח. לפעמים נדמה
שהוא דמיוני.

שוב

שוב האדמה שואלת והשמים עונים בְּשִׁקְר לָבוֹן.
עָנָן, הַמְטֵאטֵא הַיִּפְהֶפֶה הַזֶּה,
מִפְרָךְ כְּמוֹ נוֹצָה,
מִזִּזוּ אֶת הַשְּׂאֵלוֹת מִצַּד לְצַד,
מִפְנֵה מְקוֹם לְמִשְׁהוֹ שְׂאֵת לֹא מִצְּלִיחָה לְמִצָּא.
הַדְּבָרִים הַקְּלִים הֵם שְׁמַעִיפִים אוֹתָךְ,
אֵלֶּה שְׁפַעַם חִצּוֹ אֶת הָאָוִיר.
הַכֵּל נִסְלַח מִלְבַּד דְּלֵת סְגוּרָה.
הַכֵּל מִתְקַבֵּל עַל הַדַּעַת מִלְבַּד הַטְּרִיקָה
שְׂאִין אַחֲרֶיהָ אֵלֶּא שְׁקֵט מִחֻלָּה.
כְּבָר יָמִים, כָּל הַשְּׂאֵלוֹת שְׂאֵת שׁוֹאֵלֶת
נֹרֹת בְּמִטְחִים, יוֹתֵר כְּדֵי לְהַדְּף
מֵאֲשֶׁר לְמִצָּא. תְּשׁוּשׁ וְעִקְשׁוֹן, הַמִּחַ
מְרִים שְׂקֵי חוֹל, עוֹרֵם אוֹתָם
לְאֶרֶץ הַקִּירוֹת, חוֹסֵם כָּל פֶּתַח,
מִשְׂאִיר רַק חֲרָבֵי יְרִידָה.
אָבֵל הַמְאֲבֵטֵחַ בְּשַׁעַר הַלֵּב
בוֹדֵק בְּטַפְשׁוֹתוֹ רַק אֶת הַיּוֹצְאִים.

יובל פייגלין
פעם היתה כאן בריכה אולימפית, 2011
שמן על בד, 100x150

יובל פייגלין
דוד וגלית, 2011
שמן על בד, 40x50

יובל פייגלין
לא כותרת, 2011
שמן על בד, 20x15

זה המקום

החיים שלנו הם בית על בית על בית
כמו עיר עתיקה שמתעצבת על קרבות קודמתה.
אלה הערים הסמויות ששוכות את לבן וקורעות אותו
שוב ושוב. את אוהבת ללכת יחפה על המרצפות הקרות.
קשה לך לרמין שהיו כאן נשים אחרות. אם התמזל מזלך
יש לך בית ראשון ובית שני.
לא יותר ולא פחות.

מקום

שאליו את נכנסת מבלי להודיע מראש ומבלי להקיש בדלת,
מסתובבת עם חלצה גדולה בכמה מדות, מניחה רגלים
על השלחן בסלון ושואלת, מה יש לאכל. בבית הראשון
יש מי שעונה. וזה המקום שאליו תתגעגע תמיד.

אַחֲרֵי

היא לא צריכה לחפש לה מקום ולא בקשו ממנה
שתלך לראות הקלו המים. אף אחד כבר לא מצפה ממנה
להביא את השלום בכנפיה. בינה לבין עצמה, אף פעם
לא הבינה איך אפשר להביא דבר כלשהו בכנפים.
אולי זו בעיה עם הכנפים שלה?! בכלל, נראה לה
שכל הספור עם ענף הזית יצא מפרורציה. עכשו
היא רואה איך מקפלים את השלטים ומחכה. תכף
יגיעו אליה.

זעקי, מעברה אהובה

צריפי העץ המפוזרים על הגבעה רובצים כמו עדר בקר בארץ ענקים. טללים מנצנצים על עשבי הבר, והסלעים הלחים בוהקים. מדאם לואיז שואפת מלוא ריאותיה את האוויר הצח של הבוקר ומהדקת למותניה תיק פרחוני שתפרה משאריות בדים. זה עתה הועמסו בלוקי הקרח על עגלתה ורעש המנוע של הטנדר המתרחק לא הפריע לַמְעֶבְרָה להמשיך בתנומתה. אט אט היא צועדת לצד החמור, כשידה האחת אוזות ברתמתו והשניה בפעמון נחושת כבד. את צלצולי הבוקר הראשונים היא מנגנת ברוך, לא להבהיל אנשים מן החלום. נעים לה בשקט הזה. היא מדמיינת שהם עדיין בבגדד. בעלה, יבואן של מכוונת תפירה "זינגר", מעיין בניירת שעל שולחנו במשרדו המואר שברחוב אל אזהר שלוש. בעד החלון הקמור נישא אליו הריח הבוצי של החידקל. בעוד חושך עזבה אותו, יושב על מיטת הקרשים בשיכול רגליים. מזה חודשים אינו מדבר, רק נהמות יוצאות מגרונו.

השמש זורחת והילדים מגיעים בריצה. לכל ילד תרשה מדאם לואיז ללטף את הקרח לפני שהיא נועצת את דקר החיתוך בבלוק. כשתשמע את צהלת הרתיעה שלו מן המגע הצורב, היא תצחק יחד עימו ותגיש לו חתיכת קרח שילקק.

כבדה ולדהטת נוחתת השמש על הגבעה. חלקם חצי ערומים וחלקם בכונות ובפיגמות מקומטות, נמלטים האנשים מן החום של הצריף אל החום של הסלעים והקוצים היבשים. מאחד הצריפים יוצאת מרגריטה. שיערה השחור מתפרע על גבה, ממחרת אל פחון המקלחת. היא אוזות תיק רחצה ומהדקת מגבת גדולה אל גופה. מדאם לואיז שמעה את הנשים מרכלות עליה. הן אומרות, שנגן הקלרניט הצליח לעשות מדה שכל הגברים ניסו ולא הצליחו. העליה נעשית יותר ויותר תלולה. זיעה ניגרת מפניה ומזרועותיה והיא מתקשה לנשום. החמור, שהיה צייתן עד עתה, נעצר ליד צריף המכולת ופורץ ביבבות עולות ויורדות. אבו יחזקאל מגיע צולע ומתנשף. חם היום, הוא קורץ לה ולוחש, תסתכלי, תסתכלי. שניהם עוקבים אחר נגן הקלרניט המנסה להדביק את מרגריטה. ואללה, חם אש! אומרת מדאם לואיז ופורצת בצחוק מתגלגל. הפרחים על התיק שלמותניה מתנועעים, כאילו דגדגה אותם רוח.

יהודית לויזון

כל החשכות שרות עכשיו

כָּל הַחֲשֻׁכוֹת
שָׁרוֹת עִכְשׂוֹ אֶת
עֲבָרֵי הַזְּמַן
אֶת הַשִּׁירִים
הַמִּתְנַבְּאִים
לְאוֹר
לְרוּחַ
לְשִׁמְשֵׁם.

כָּל הַחֲשֻׁכוֹת
שָׁרוֹת עִכְשׂוֹ אֶת
עֵמֶק הַהָרִים
הַמִּתְנַבְּהִים
לְעֵץ
וּבְעֵנָפוֹ
אִמָּא
אֲבָא
וְתִינוּק
מְחַבְּקִים.

תיאוריית הסחף

- אני זוכר שכילד אהבתי 'ללכת לאיבוד' במסלולי הליכה לא שגרתיים... הסביבה נגלתה לי אז כעולם ומלואו. אתמול עיינתי ב"תיאוריית הסחף" של ג'י דבור. על פי גישה זו, לב השיטוט (היצירתי) מכוון לעצם התהליך ולא למטרה; מבקש אחר הגילויים המפתיעים שמאפשרת חצייתם של מרחבי תרבות, להבדיל מהליכה ייעודית היודעת את דרכה. הגילוי שמציעה תיאוריית ההיסחפות מאפשר לראות את העולם מבעד לחיבוריו הלא-שגרתיים דרך חריגה רגעית מתפיסת העולם הצרכנית הרווחת - זו המייצרת סדר מרגיע. עם זאת, דבור מציין שהוא מסיר מעצמו אחריות מהיסחפויות ממושכות מידי...

הבוקר, לאחר ביקור בקופת חולים, רכבתי על הוֹסְפָה שלי וחפשי מקום לקרוא בו במחיר ספל תה. הפעם לא רציתי לחזור לבית הקפה הקבוע שלי. משיצאתי לדרך, חופשי מיעד מסוים, מצאתי עצמי גולש במורד רחוב יוחנן הסנדלר לעבר רחוב שינקין, בדרך עליתי וירדתי מדרכות כדי לעקוף פקק תנועה שיצרה מכונת שביקשה לחנות. בצומת הרחובות הבחנתי בתוצאות השיפוץ של עיריית תל אביב: לשינקין התווספו פנסי רחוב נאים, מפרצונים לחנייה ואבני ריצוף קטנות שסללו מחדש את הכביש בדרך אסתטית. לרגע קט שקלתי לזרום ולנוע במעלה הרחוב המחודש, אבל אז קלטתי שליד 'קפה תמר', בין רחוב מלצ'ט לאחד העם הכביש נותר חסום... סובבתי מיד את כידון האופנוע והמשכתי לנוע ביוחנן הסנדלר. בקצה הרחוב התל אביבי פניתי שמאלה לרחוב העבודה, ואז בקינג ג'ורג' לקחתי ימינה...

האטתי בכניסה לסמטה אלמונית. נתתי לכוחות המשיכה לפעול ונכנסתי בנסיעה איטית לרחוב הקטן, מול הכניסה לקפה 'הנסיך הקטן' עצרתי.

...המקום, שאימץ סופרים ואנשי עט, היה סגור - הקירות הפנימיים היו חשופים, עירומים ניכר בסימנים שהותירו מדפי הספרים שנעלמו. מבעד לתריסים הפעורים ולזוגיות העכורות של חלונות המבנה חדרו קרני אור שהתאבכו בלובן חלקיקי אבק אחרונים שטרם מצאו את מקומם. סימני הריקות מבפנים העידו שהמקום ננטש. מבחוץ עשו זאת כתובות הגראפיטי. הוצאתי את הנייד וצילמתי קטע של קיר חיצוני שיד נעלמה שרבוט עליו כתיבה כואבת. בעבר כבר צילמתי בסמטה זו ביטויי רחוב יצירתיים, אלא שהפעם הטקסט הידני השחור היה שונה. כאן נכתבו מילות פרידה שתוגתן הייתה מרוחה בשחור נוקב על מצע לבן חולני שכיסה בדלילות, מחמת הדחיפות, את גוני האפרסק של הקיר המקורי. שיניתי עמדה וצילמתי את מה שנראה כשיר ביחד עם דלת הכניסה האדומה. דומני שהיה כתוב שם כך: "רק מדי פעם / שרנו יחד. רוח / ערב ואני. / התנשבויות של / פעמון. באין ענבל / ובין אם נתונים / יהיו בקיר. ובין אם / לא. את חלונות / ביתי אני / פותח..." - פתאום הופיעה דמות רוזה וגבוהה לבושה 'קרעים' של בגד שחור רווי בברזלים כסופים, שערה הכהה היה מדובלל וארוך, והיא נשאה

גיטרה ממוסמרת. האיש נע בהליכה איטית לכיווני. דרכתי קלות את דוושת הגו והתקדמתי קצת. הוא חלף על פני בדרכו אל פסל האריה שניצב קבוע בקצה הסמטה מימי הקמתה. החלטתי לצלם את 'הזרוק'. אלא שאז בחור אחר, שבאותה העת התעסק עם אופניים כעורות מראה, העיר לי איזו הערה בעלת נימה בולמת, מונעת ואולי גם מזהירה... ואחריה הוא הוסיף: "מה אתה מצלם?!" - "את האריה", ענית... - "המכוניות מפריעות לצילום", אמר הבחור השחור עם הקרעים. המהמתי משהו, אספתי את מצלמתי וביקשתי להמשיך בדרכי, רציתי לחצות בין בתי המקום אל הסמטה השכנה, סמטה פלונית - אבל הדרך שליד האריה הייתה חסומה. סובבתי את הווספה לאחור וקלטתי שלווג הבחורים הצטרפו עוד שניים והם כבר חבורת שרירים נטולי שומן שהתקבצה כמסך אפל בדרכו להיסגר. בחרתי לעבור במהירות דרכם והלאה לסמטה המקבילה. כבר קודם שמת לי לב למעבר אפשרי דרך עזובת הגינה של הקפה הנטוש. חדרתי לחצר הפרוצה וחציתי אותה בנסיעה מרוסנת, המקום החרב והמוצל הדגיש את פתח היציאה אל הרחוב שטוף השמש שמנגד. אבל משום מה דווקא בשער הייתה מונחת אבן סף גבוהה שהקשתה על תנועת האופנוע שלרגע דמתה למהלך עקר שאותת לי - היתקעות. באותו הרגע הגיחה מולי אישה כבדת משקל שתוך כדי שיחה טלפונית תובענית ביקשה לקצר דרך ולהיכנס אל החצר - למשך רגע חד ואינסופי הפרענו זה לזו, ואולי היה זה להפך. ירדתי ובכוח גופי העברתי את כלי הרכב הדרגלגלי אל מעבר לאבן הבולמת... משנחלצתי מצאתי שהשומר על עבודות שיפוץ הרחוב הרים עבורי את פס סימון מניעת החנייה; העלה בידו את סרט הפלסטיק האדום-לבן, שבזווית העין ראיתיו קודם לכן מתנדנד ברוח הקלה שנשבה מהרחוב אליו ביקשתי להגיע. עברתי תחת סרט הסימון המורם תוך שאני מכופף את קסדתי, הודיתי לו ושאלתי אם הקפה שממול 'פתוח'. הוא ענה שכן. איש נוסף, שהזדמן ועבר במקום, סימן לי בידיו לתת לו לעבור לפניו מבלי שאדרוס אותו. התקדמתי בנסיעה איטית ותוך התרחקות מבית הקפה חיפשתי מקום להחנות בו. כשעצרתי נגלה לי מראה חריג: המדרכה האפורה שלמרגלות עץ הרחוב הייתה ורודה מפרחי אביב - צילמתי.

* * *

מאוחר יותר, כשיצאתי מבית הקפה, אחרי קריאת החומר שיעדתי לעיון, שאפשר לתרגמו לשם: 'סרט-אני, סרט-עולם' (Jonathan L. Beller), שמתו פעמי אל המקום שבו החנית את הווספה. - ואז, באופן מפתיע, עיני נתקלו בחתיכת תצלום מגוללת ישנה וצהבהבה. היה זה חלק מדף שער של מה שנראה ככתב עת שעבר זמנו, כזה שהיה מודפס על נייר עיתון זול והיה מוטל על המדרכה כמי שנסחף בדרכי הזמן מאז שנפל או הושלך. מהתצלום ניבט לעברי דיוקן מוכר עם זקנקן חריג ומבט מוזר. היה זה הגיליון הראשון של כתב העת 'המעורר', זה שהוקדש ל'זירוז' פרק - האיש שבחן את החיכוך של הבנאלי ברגעיו החורגים מהסדר. הרמתי את הגיליון שהיה יחסית שלם ושומר ואספתי אותו לאמתחתי - מוטב עכשיו, אמרתי לעצמי, גם אם חלפו חמש-עשרה שנים מאז שראיתיו בפעם הראשונה.

גלעד אופיר
ללא כותרת, 2011
צילום צבע

גלעד אופיר
ללא כותרת, 2011
צילום צבע

בגשתי דינוזאור

פגשתי דינוזאור במזרח התיכון
ראיתי דינוזאור לא הרחק מן הבית
סטגוזאור אוכל עשב אבל גם אותי
באפן מפתיע, בצורה אכזרית

ירק וגדול בין עצי ארנבים
הסתתר לו בשקט, כאלו הוא נח
אבל אז הוא ארב לי בתוף השיחים
עיניו אדמות כמו עיני ערפדים

רציתי לברח, נסיתי לנוס
הוא נגס ברגלי
זה היה לו טעים
השארתי לו נתח
דממתי ורצתי
הגעתי הביתה, אל בין הסדינים

חלמתי רחוק, רציתי לטוס
לעוף בשמים למקומות אחרים
הדם מטפף, אתכם הוא עוטף
ביצי דינוזאור, יצורים קטנטנים

מִכָּה הַנְּשִׁים

הַלֵּילָה יִהְיֶה בּוֹץ עַל הַשְּׁטִיחַ
וְדָם בְּרֹטֵב גַּם.
מִכָּה הַנְּשִׁים אוֹרֵב בְּחוּץ,
מִכָּה הַיְלָדִים אוֹרֵב בְּחוּץ
אוֹכֵל אֲדָמָה וְשׁוֹתָה קְלִיעִים מִסָּפֶל.
הוּא פּוֹסֵעַ אָנָּה וְאָנָּה
לְפָנַי חֵלוֹן חֹדֵר הָעֲבוּדָה שְׁלִי
לוֹעֵס נְתַחִים קְטָנִים אֲדָמִים שֶׁל לְבִי.
עֵינָיו נוֹצְצוֹת כְּעוֹגַת יוֹם הַלֵּדָת
וְהוּא הוֹפֵךְ סֵלַע לְלֶחֶם.

אֲתָמוּל הוּא צֶעֶד
בְּעוֹלָם כְּמוֹ גֶבֶר.
הוּא הֵיךְ שׁוֹמֵר חֶק וְשִׁמְרָן
רַק חִמְקָנִי קָצַת, כְּמַעַט מִדְּבָק.
אֲתָמוּל בָּנָה לִי מְדִינָה
וּפָרַשׁ לִי צֶל לִישָׁן בְּתוֹכוֹ
אֶף הַיּוֹם אַרְוֹן מֵתִים לְמַדוּנָה - וְיֵלֵד
הַיּוֹם שְׁתֵּי נָשִׁים בְּבִגְדֵי תִינּוֹקוֹת יִהְיוּ הַמְבוֹרָרָה.
בְּלִשׁוֹן כְּמוֹ תַעַר הוּא יִנְשֵׁק
אֶת הָאֵם, אֶת הַיֶּלֶד,
וְשִׁלְשָׁתָנּוּ נִצְבָּע אֶת כּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם שְׁחוֹר
לְזִכָּר אִמּוֹ
שְׁכַבְלָה אוֹתוֹ לְעֵץ הַמְּזוֹן
וּפְתַחָה וְסִגְרָה אוֹתוֹ כְּמוֹ בְּרוֹ
וְהִפְכָה נָשִׁים, בְּמִשְׁף כָּל אוֹתָן שְׁנַיִם מְעַרְפְּלוֹת
לְאוֹיֵב בְּעַל לֵב שֶׁל שְׁקָרִים.
הַלֵּילָה כָּל הַכְּלָבִים הָאֲדָמִים רוֹבְצִים מִפְּחָד
וְהָאִשָּׁה וְהַבַּת נִסְרָגוֹת זוֹ לְתוֹף זוֹ
עַד שֶׁהֵן מְחַסְלוֹת.

סתיו דילבסקי
לשחק עם בלון, 2013
מדיה דיגיטלית

סתיו דילבסקי
גוף, 2013
מדיה דיגיטלית

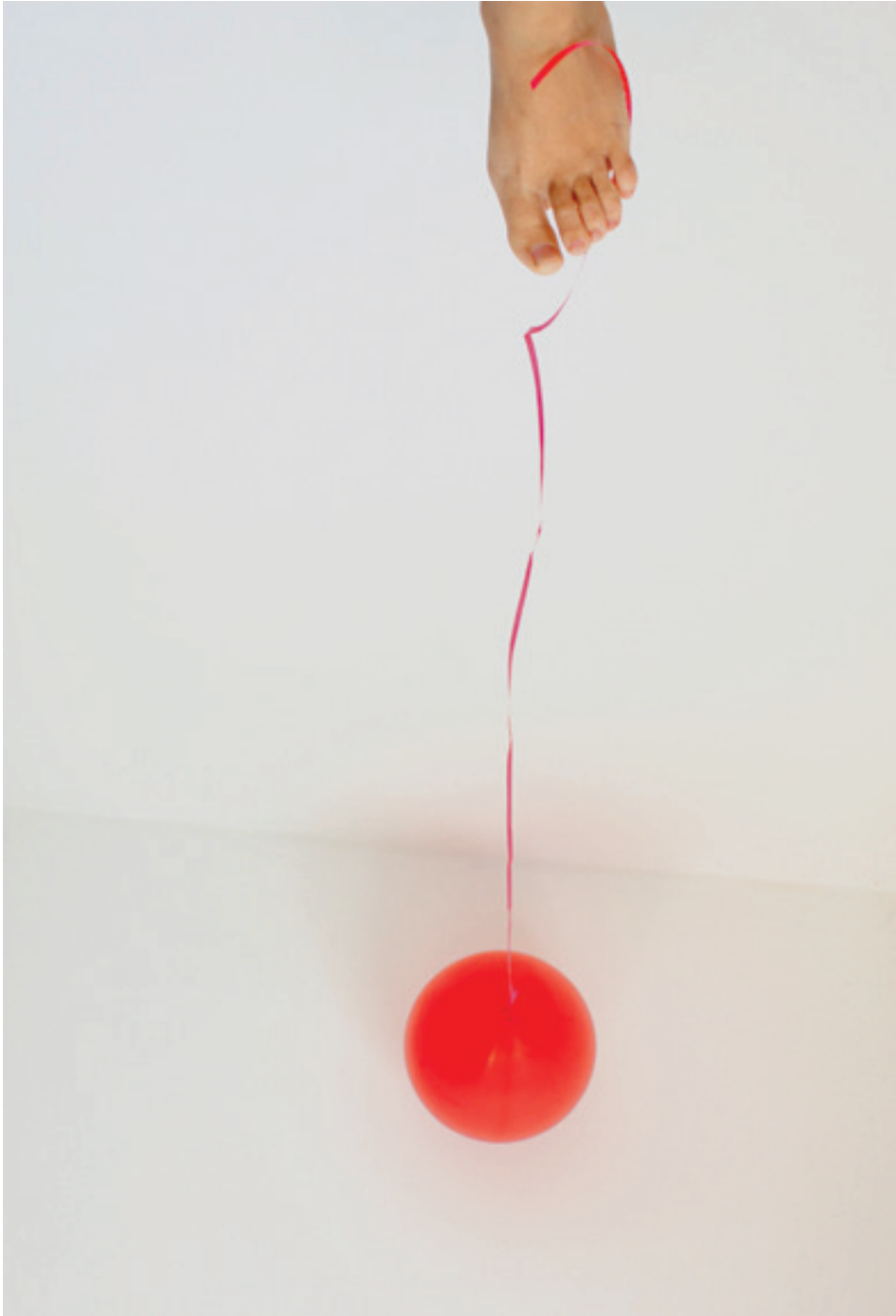
מישהי (אני אומרת) תזכור אותך

כָּבֵר מֵאַחַר אֲנִי אֹמְרֶת
מִשְׁעֶרֶת שְׁלֹא־חֲרוֹנָה מֵאַחַר אֶצְלִי לֹא מַעֲט
הַחוּץ וְדַאי בְּרַבּוֹ יֵשֶׁן
בְּזִמְן שְׁאֲנִי מִפְּצַחֶת אֶת אֲגוּזֵי הַמֶּלֶךְ הָאֱלֹהִים,
קוֹרֵאת אוֹתְךָ.

כָּבֵר מֵאַחַר לְכֹן
אֲנִי מְרִשָּׁה לְעֶצְמִי לְחוּשׁ כְּתַפּוּחַ הַהוּא
הַמְּתוּק הַמְּסַמֵּיק
אֱלֹוֹ הַקּוֹטְפִים לֹא יִכְלוּ לְהִגִּיעַ

שׁוֹמַעַת אֶת צְלִילֵיוֹ שֶׁל הַנֶּבֶל שְׁאִינְנוּ קִיָּם
וְעוֹדוֹ פּוֹרֵט עַל מִיתְרֵי הַלֵּב.

אוֹצְרֶת אוֹתְךָ בְּתוֹךְ שִׁכְחָה
כְּשֵׁם שְׁתֹּאֲרֶת, הַתְּחַנֵּנֶת
מוֹצֵאת גַּם אֲנִי נְכוּן לְדַבֵּר.
לְבַקֵּשׁ מִי יִתֵּן וְאֲשַׁרְדֵּךְ גַּם אֲנִי
הַחֲרָבִין.

סתיו דילבסקי
לשחק עם בלון, 2013
מדיה דיגיטלית

לירון יוחאי

רְזָה מְדִי

שְׁעָרוֹתֵי נוֹשְׁרוֹת
רְצִיתִי לֶאֱכֹל פֶּסֶחַ מִהַעוֹנָה,
וְאֶכְלֵתִי פְרוּרִים.
שׁוֹם מְכַנֵּס לֹא מִתְאִים
שׁוֹם חֲלָצָה לֹא מִחֲמִיאָה
רַק הַחֲגוּרָה מְאֻבֶּדֶת בְּהַקֵּף
וּמְפַחֶדֶת שֶׁלֹּא יִהְיוּ לָהּ יוֹתֵר חֲרִים
פָּנֵי מְצַטְמָקוֹת
וְכָל רוּחַ שְׁנוֹשֶׁבֶת
מִקְפִּיאָה אֶת גּוֹפֵי וְדוֹחֶפֶת
כִּאלֹו אֵין אֶת מִי שְׁאֲנִי
וְאִם אֵין אֲנִי אֲזַ מִי?
וְעֵדִין נוֹשֶׁמֶת
נְשִׁימָה אֲרָכָה
כְּדִי לְהִזְכִּיר לְעֲצָמֵי שְׁאֲנִי עוֹד בְּחַיִּים

לירון יוחאי

שדופה

רְצִיתִי לֵאכֹל אֶת הָעוּגָה וְלִהְשָׂאֶיכָּה
שְׁלֵמָה.

”שְׁדוּפָה” הֵם אוֹמְרִים לִי, אוֹלֵי
מִדְּאָגָה,

”אִיזוֹ שְׁמֵלֶת כְּלָה תַעֲלֶה עֲלֶיךָ?”,

מֵה שְׁלֵא חָשַׁב אֶהוּבִי שְׁקָבֵל הַחֲלָטָה,
”זֶה פּוֹגֵעַ בְּנוֹ, בְּזוּגִיּוֹת שְׁלֵנוֹ”.

”זֶה”, הוּא מִתְכַּנֵּן

זֶה הֵרִי שִׁיף לִי.

פַּעַם חֲשַׁבְתִּי שֶׁהֵכִי חָשׁוּב זֶה הַנֶּפֶשׁ וְלֹא הַשְּׁלֵד
הַיּוֹם אֲנִי תוֹקֶה,

הֵאֵם הַגּוֹף הוּא מִשָּׂא לֹא־הֶבְהָ?

אֲנִי שׁוֹאֵלֶת וּבְאֵמֶת שְׁלֵא יוֹדַעַת.

אֲחֵרִים גָּלוּ אֶת הַתְּשׁוּבָה לְפָנַי.

בְּחֶרְתִּי בְּמִישָׁהוּ כְּזֶה,

חָכַם אָחֵד, יוֹדַע הַכֹּל,

הַכֹּל, חוּץ מִלְאָהֵב אוֹתִי.

הנסיכה בולימיה

17.

הנערה כורעת על ברִכּיה
רוכנת אל אגן לֶבֶן כֶּאלוֹ הוּא בָּאָר
שְׁעָרָה אָסוּף, וּמִתְחַתֵּיו הָעֶרֶף
מִתְקַשֶׁת בְּכֹזֶה חֵן -
מֵה שֶׁהֵבִיא אוֹתָהּ לְכָאן
עוֹמֵד מֵאַחֲרֶיהָ,
יְכוּל לְעֶרֶף אוֹתָהּ, זֶה בְּרוּר -

לְמָה הִיא מְסַרֶבֶת כֶּף
מֵהָר, חֶזֶק, לְפָנֶי שִׁיֶּסְרְבוּ לָהּ?
מִי הָאִשָּׁה שֶׁלְתוֹף קִנֵּי הַמִּתְאָר שֶׁלָּהּ
הִיא מְנַסֶּה לְהִתְכַנֵּס, לְבִדָּה
הָאֵם הַחוֹרֶגֶת וְהַבַּת הַחֲרִיגָה?
לְגִבּוּלוֹת אֵיזָה מְבֹט
הִיא גּוֹזֶרֶת אֶת עֲצָמָהּ?
כְּדֵי לְהִיּוֹת רְאוּיָה לְאִיזוֹ אֶהְבָּהּ?

מֵה זֶה מְזַכֵּיר לִי?
הַשְּׂמֵלָה הָאֲרָכָה,
כְּתָפִים לְבָנוֹת שִׁישְׁגֵּעוּ אוֹתָם,
מֵה שֶׁהֵם רוֹאִים וּמֵה שֶׁהִיא יוֹדַעַת עַל עֲצָמָהּ -
אָסוּר לְהִרְאוֹת אֶת הַצַּרְף, הָרֶעֶב,
הַצִּיד וְהַתְּפוּחַ מִשְׁחָרִים בְּבֶטֶן
מְסַכְנִים בְּאוֹתָהּ מְדָה -
כְּכֹה מְשֻׁלְמִים עַל פָּחַד, לֹא עַל גְּאֻנָּה.

הַנְּעִרָה מִתְּבוּפֶּת עֵמֶק, כְּמוֹ אֵל בְּאֵר
מָה הִיא שׁוֹאֵלֶת
שׁוֹב וְשׁוֹב מְקַרְבֶּת, מְרַחֵקָה פָּנִים
מֵאֲחֹר נִדְמָה שֶׁהִיא מֵתְאַפֶּרֶת
מִי תְהוֹם, בְּעִשְׂרָה דְלָיִים שְׁחוּרִים
מֵעֲלִים אֵלֶיהָ בְּבוֹאָהּ

מְרָאָה, מְרָאָה מְקַפֶּת קִיר
מִי הִיפָּה בְּבִנּוֹת הָעִיר

<

דלית פרוטר

הכלה 1, 2011

שמן על בד, 180x100

דלית פרוטר
הכלה 3, 2011
שמן על בד, 40x30

אשה מסוגה

יָצָאתִי, מְכַשְׁפָּה אֶחֱזֵת דְּבוּק,
אֲמִי צָה יוֹתֵר בְּלִילָה, מְחַרֶּיכָה אֲוִיר שְׁחֹר;
חֹלְמֵת רַע, סִירְתִּי בְּחֹשֶׁק
מֵעַל לְבָתִּים הַפְּשׁוּטִים, אֹר אַחַר אֹר:
יָצוּר בּוֹדֵד, בְּעַל תְּרִיסֵר אֶצְבָּעוֹת, מְשַׁגֵּעַ.
אֲשָׁה כְּזֹאת הִיא לֹא אֲשָׁה, בְּדִיוֹק.
הִי יֵתִי אַחַת מְסוּגָה.

מְצָאתִי אֶת הַמְּעֵרוֹת הַחֲמוֹת בְּיַעֲרוֹת,
מְלֹאתִי אוֹתָן מִחֲבָתוֹת, מְדַפִּים, פְּסִלּוֹנִים,
שְׂדוֹת, בְּדִי מְשִׁי, אֵינְסוֹף אוֹצְרוֹת;
בְּשִׁלְתִּי סְעוּדוֹת לְתוֹלְעִים וְלִשְׂדוֹנִים:
מִיִּלְלֵת, מְסַדֶּרֶת כָּל דָּבָר שֶׁנִּפְרָע.
אֲשָׁה כְּזֹאת לֹא מִמֶּשׁ מְבִינִים.
הִי יֵתִי אַחַת מְסוּגָה.

נִסְעֵתִי בְּעִגְלָתְךָ, רֶכֶב,
נוֹפֶפְתִּי זְרוּעוֹת עֵירֵמוֹת לְכַפְּרִים שְׁחֶלְפוּ עַל פְּנֵי,
לוֹמְדֵת אֶת אַחֲרוֹנֵי הַשְּׁבִילִים הַזּוֹהָרִים, נְצוּלָה
בְּמִקּוֹם בּוֹ לְהַבּוֹתֶיךָ נוֹשְׁכוֹת אֶת יָרְכֵי
וְצִלְעוֹתֵי מִתְפַּצְּחוֹת עִם כָּל פְּנִיָּה חֲדָה.
אֲשָׁה כְּזֹאת לֹא מִתְבַּיֶּשֶׁת לָמוֹת.
הִי יֵתִי אַחַת מְסוּגָה.

מאנגלית: יעל גלוברמן

מתוך הספר "שיעורים ברעב" העומד
לראות אור בהוצאת 'קשב' לשירה.

מאה ועשרים יקומים מקבילים

מלאך

חבר יקר, אף שאין לך אוזניים לשמוע אספר שבהלווייתך פגשתי מלאך. לא מאלה המדומיינים, המרחפים בשמיים בצחור כנפיהם, נושא גדול לציירי הדורות. מלאך בשר ודם, עצוב על לכתך. מלאך שפגשת בדרכך בעולם הזה, בבית הקפה. רציתי לספר לך כמה אני מתרגש מהמלאך הזה. אם שומעים מעבר ללבבות אתה בוודאי תשמח. מצאתי שוב את הדיבור שבקרבי עם אותו מלאך. אנחנו ממעטים לדבר בשל הנסיבות אבל המילים צברו לפתע תאוצה. חזרו להיות אוצר השמור לבעליו. פתאום כל מילה משקלה שוב בזהב. כמו שהיה כשגילינו את השירה. וכשהמלאך נעצב אני עצמי נהיה מלאך, מושיט כנף, מתגבה בתוככי עצמי, קורן באור של קתדרלות רבות. אני מצטער שאינך כאן כדי שאוכל לספר יותר. ראה בזה דיווח קצר, חבר. על השאר כשניפגש בין מים לאש, במקום שבו הנשמות נחלצות מצדפותיהן אל כל מה שטהור.

געגוע

מה מטריד אותי במילה געגוע? אולי הדמיון למילה שונה לגמרי - געגוע. האם הגעגוע הוא געגוע של הנפש? כמו אווזה מגעגעת אחרי מושאים אובדים: אהבת נעורים שלא תשוב? נוף שנטבע באישונים והציף את הנפש ועתה הוא מטושטש תווים כמו תמונת מחשב מרובת פיקסלים ונטולת קווי מתאר. הקול העמוק הזה שעולה מתוך המעיים, מאחרון התאים של הריאות בשיא צריכת החמצן. המרחבים שאליהם מושיט הגוסס את ידו האחרונה המושבת ריקם ואז נשמטת אל אובדנה. וגם הגעגוע אל העתיד. מנקודת ההווה אל כל האתרים הנפשיים שעוד נותרו פתוחים. הצצה דרך פשפש השער אל צינוק שבו גדל עץ פרי ובין ענפיו מבזיקה, מפרצלת, לשון הנחש.

צעקה

האם אי פעם שמעת גוף צועק? לא פה פעור בשאגות שמחה או צער, לא מחשבה על צעקה אלא גוף צועק. זהב טהור, נוזלי, לזהט. כל ציפורן לפיד בוער, כל עפעף כווייה. הצעקה

הזאת ממוקמת לכאורה באזור הריאות, משם בא לה החמצן, אבל עיקרה טמון נמוך יותר, בין הברכיים לטבור. אוויר חם ועיוור. כדור פורח מפוחם. והעיניים קרועות אור והרגליים נמלאות צעדים חדשים. מאגר של כוח להקיף את כדור הארץ בפישוק אחד גדול. לבלוע כוכבים. היית רוצה שהקול הזה יימשך כמו חוט ארוך ושקוף שיתפור את הימים. עכשיו אתה מקליט אותו צועק, ממפדה, מתעד. יום אחד תשב להקשיב ולא תוכל להאמין.

ספינה

מתי הגיע הגל החשאי הזה שניפץ את הסיפונים התחתונים? המים חדרו פנימה מבלי שהרגשת, מלוחים, עם אצות ואזוביון. המשכת להפליג, כנראה ימים ארוכים, בלי לחוש ששווי המשקל מתערער. למעלה המפרשים היו מתוחים, התרנים זקופים, הספנים דרוכים להוראות קברניטם. משהו תם אי שם מתחת, בירכתיים, בלי להודיע לך. עכשיו אתה חש איך הספינה מתפרקת כמו בסרט איטי. תחילה צונחים למצולות האוצרות שהובלו תחת משמר כבד. אחר כך החיילים נפרדים מתאיהם וטובעים אחד אחד. למישהו כריש תלש את היד אבל הוא לא חש בכך. לבסוף מגיע האלכסון הלא נמנע. חרטום אחד מזדקר לשמיים ובעוד כמה רגעים יגלוש למטה ויינעץ בקרקעית הקשה.

גובה

אני לא יודע מה הגובה שלה. לפי זווית החיבוק המשוערת אני יודע היכן נח ראשה ליד לבי. נדירות הרגעים האלה מטשטשת את יכולת החישוב. גם התרחשותם לא תורמת למדעים המדויקים.

סנאי

תכתוב את זה, תכתוב. את הבור הזה, את הידיים שבוקעות ממנו כמו שני ענפים של עץ שאינך רואה את שורשיו. תכתוב את ההתרועעות של הישות הזאת שבין שאריות עלווה. סנאי הנפש תקרא לה. מבוהלת, מאבדת בכל רגע מחומה. כבר לא רוצה אגוזים, רק לשמור על פרוותה. קפואה מבידודות. שנים בצמרות. בגפה. נזכרת שפעם מישהו הסיע אצבע חמה לאורך שדרתה. נרעת. כמו סעיף ענף ברוח הסואה. והידיעה שאם תכתוב את זה תהיה, בפעם אחרונה, הנמען של עצמך, שהרי אין לאן להוליך את הידיים הללו, המתכנסות לתוך עצמן. עכשיו הן הקונכייה שבה יהדהדו כל סודותיך. כבר לא תספיק לספר. כתוב, אתה מאחר.

ליטוף

כבר מזמן לא רציתי ללטף, ואם לדייק ביחידות המופשטות אפשר לומר "שנים". התחושה בקצות האצבעות אבדה. הכריות העדינות קפאו ונתכסו אבק. נתקשו הפרקים ונעטפו אבנית. ופתאום גוף בחלל. משב שיער שחור. מצח כמו חלקת צפחה המחכה להימשכות של אצבע לאורכה. וכל מפותיי נאספו ממרחביהן, וכל פינותיי החלו לנוע אל מרכז החדר. מדוע הפה מסרב להתכסות במים? מדוע הנחיריים מבקשים, עם ערב, עוד גמיעת אוויר? תוותר על זה, מהדהד הקול בוואדיות הנפש, כולו רוגם בחרוזים: "צא אל ההרים, אל המדבר." אל תתלה תקווה בשום דבר. / החלק הזה של החיים נגמר. ומשהו מתקומם מולו: "למד מן הרוח, מן החול - לטף, לטף!"

אגרטל

שום הבנה מוקדמת באדריכלות לא הכינה אותי לעצמות הלחיים האלה, לזווית הזאת של העיניים, לזהרורי האישונים. חשבתי שחושי הסתת שלי קהו עם השנים. שלא אבחין יותר ברגע שדבר־מה מדויק כמו בועת־אוויר בפלס־מים יקרב את שלמות משטחיו אל מצחי. עכשיו הנפש מנסה את כוחותיה בניפוח זכוכית, מערטלת אגרטל. שקוף הוא מתייצב על השולחן, פעור פה לגבעולים. לו צמצמנו הכל לכדי משאלה אחת - מה היא הייתה? להניח לחי על כף יד מצדה הפנימי ולהתייפח באושר בין האצבעות? ואולי לחבק גו זקוף, ראש אל ראש, לב אל לב, ולעמוד צמודים ודוממים, כמו על כן ציור רוחף במרומים, בין עננים.

טלי מילשטיין
קאלוס קאגתוס (ביוניית: הטוב והיפה), 2013
שמן על בד, 30x40

השחייה בעירום

דרומית מערבית לקפרי
מצאנו מערה קטנה נסתרת
שלא היה בה איש
ונכנסנו כליל לתוכה
והנחנו לגופינו לאבד
את כל בדידותם.

כל הדגים שבתוכנו
חמקו לרגע.
לדגים האמתיים לא היה אכפת.
לא הפרענו לחייהם הפרטיים.
חלפנו בשלחה מעליהם
ומתחת, מפזרים
בועות אויר, בלוגי לבן קטנים
שנסחפו מעלה
אל השמש לצד הסירה
שם ישן המלח האיטלקי,
כובעו שמוט על פניו.

מים צלולים כל כך שייכלת
לקרא דרכם ספר.
מים מבעבעים כל כך שייכלת
לצוף על המרפק.
השתרעתי עליהם כמו על ספה מזרחית.
השתרעתי עליהם בדיוק כמו
האודליסק האדמה של מטיס.
המים היו פרחי המוזר.
נסה לרמין אשה

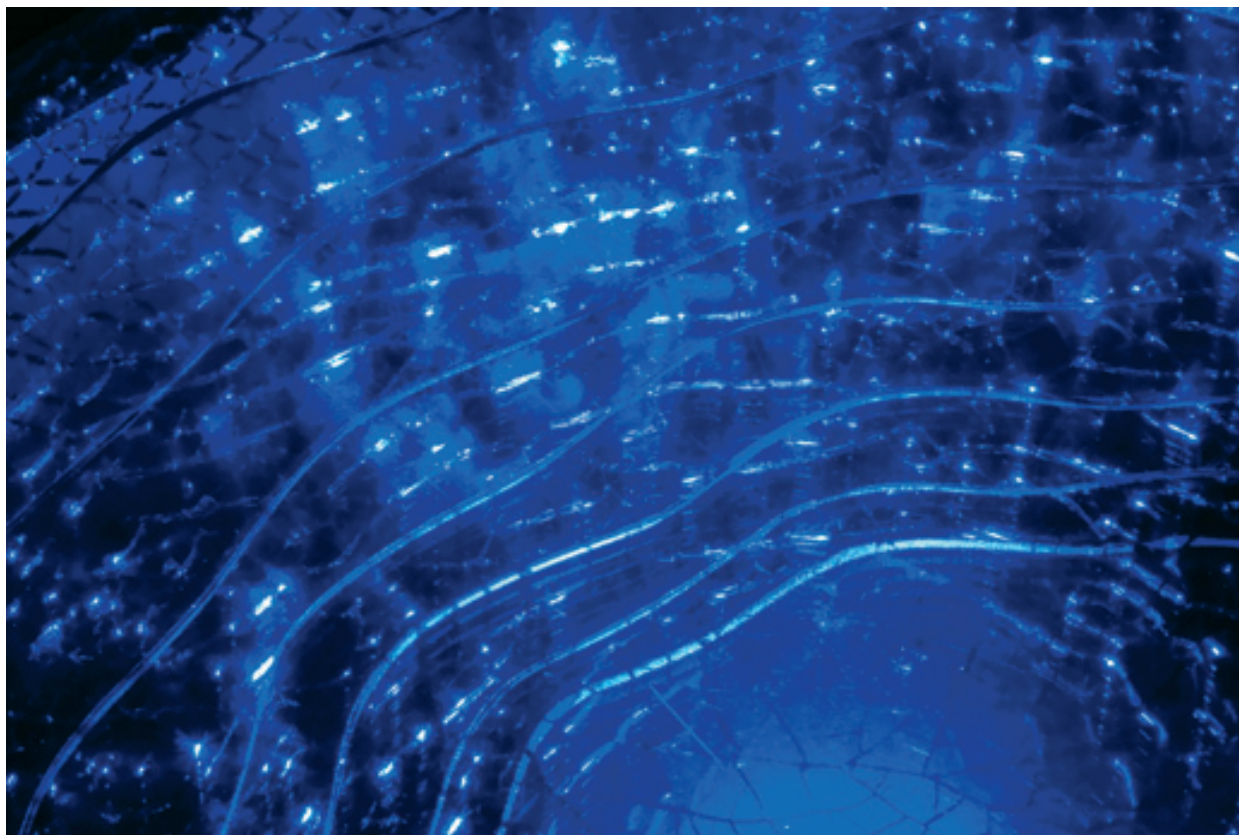
בְּלִי טוֹגָה אוֹ צְעִיף
עַל סִפָּה עֲמֻקָּה בְּקִבְרִי.

קִירוֹת אוֹתָה מְעַרְהָ
הָיוּ בְּכָל כְּהֹל שְׁקִים
וְאַתָּה אֲמַרְתִּי: תִּרְאִי! עֵינַיִךְ
בְּצַבְעֵי-יָם. תִּרְאִי! עֵינַיִךְ
בְּצַבְעֵי-שָׁמַיִם. "וְעֵינַי
נִעְצְמוּ בְּאֵלוֹ
הַתְּבִישׁוּ פְתָאִם.

מאנגלית: יעל גלוברמן

עמי לוי
באר, 2011
פלדת אלחלד, זכוכית, נורות לד

עמי לוי
באר, 2011 (פרט)

'התחלות'

מעין הקדמה

אילת שמיר

אינסטינקטיבית, לחשוב על תחרות, ובייחוד על תחרות כתיבה, פירושו לחשוב על מאמץ, על התכנסות, על התגבשות, על שאיפה, אבל גם על קנאה, על אכזבה ועל מפח נפש.

כשהכרזנו השנה על תחרות הכתיבה "התחלות", היינו מודעים למנעד הרגשות האלה; כל מי שהתנסה אי-פעם ביצירה, בכתיבה, ברצון לפרסם את יצירתו, או בצורך לעמוד בפני מבטה הסלקטיבי של איזו ישות "שופטת", ודאי חש זאת היטב על בשרו.

אבל הסקרנות, הרצון לייצר התרחשות ספרותית במכללה, התשוקה להרחיב, לעודד כתיבה בסוגות שונות, בקולות שונים ובנוסחים שונים, ולתת במה לכותבים-יוצרים צעירים ומוכשרים בתחילת דרכם - היה חשוב לנו יותר.

וגם הפרס - הוא חלק מן המכללה ומהתפיסה הרב-תרבותית המתפתחת בתוכה; לתת נראות והכרה ליצירה ולביטוי העצמי.

עשרות "התחלות" של סטודנטים מחוגים שונים הגיעו אל ועדת השיפוט, שכללה השנה שלושה מרצים, שהם גם יוצרים בפני עצמם: משה ב. יצחקי, דורית פלג והחתומה מטה. כל אחד מאיתנו קרא אותן בקפידה, ובנפרד, וסימן לעצמו את טקסטים הנבחרים בעיניו. לאחר מכן התכנסנו שלושתנו לישיבה ממושכת כדי לדון, להתווכח ולבחור. דווקא משום שעולם זה אינו זר לאיש מאיתנו, היתה המלאכה מורכבת ורגישה יותר.

אנו גאים בתוצאה - הכישרון שבכל אחת מן היצירות הזוכות ניכר היטב לעין. ומה שמשמח אף יותר, הוא העובדה כי הספרות אומרת כאן את דברה: אנשים צעירים כותבים. ומסתבר, שלא פחות משאנשים צעירים במכללה זקוקים לתואר זה או אחר, הם זקוקים כאוויר לאפיק היצירה.

הפסקול

עתה ידע: מעולם לא שמע צליל מתוק ונפלא יותר מזה ששמע ברגעים האחרונים של חייו. תומס שכב על האספלט הקר והביט מעלה. טיפות קטנות ירדו על מצחו, נמהלות בדמעות שבעיניו, דוחקות בהן להיסגר. הוא חש שהוא חייב לפקוח אותן, אחרת ייעלם, או שלא יוכל לפקחן שוב. הוא שם לב להתרחשות העולה סביבו, מבעבעת לאיטה ומתרוממת, דומה מאוד להתרגשות שחש בתחילתו של כל קונצרט שהיה בו. בהתחלה הנגנים מכוונים את הכלים, כל אחד בשלו, בהמולה הנראית כחסרת סדר, אולם זמן קצר לאחר מכן עולים צליליה הראשונים של יצירה מוזיקלית - יצירה בה הוא המוטיב המרכזי. והתזמורת: סקציה אחורית של חצוצרות וטרומבונים בדמותן של ניידות משטרה ומכבי אש, ומקדימה צלילי המיתר והקשת של אמבולנסים אדומי-ראש. צעדי הפרמדיקים, זריזים ומדודים, נותנים את המקצב, וקולותיהם את שירת המקהלה.

מספר פרצופים רכנו לצידו, ממלמלים בינם לבין עצמם, מצמידים מכשירים ובודקים כל חלק בגופו. אחד מהם, בעל קלסתר פנים רציני, החל לשאול אותו שאלות. הוא השתדל לענות כפי שהתבקש, לוקח נשימות גדולות בין תשובה לתשובה, מנסה להחזיק את עיניו פקוחות. הוא הביט לצדדים וראה את שברי אורות הניידות, אדומים וכחולים, מרקדים על האספלט המחוספס והרטוב, ממלאים את החלל יחד עם קולות המקהלה וכלי הנגינה. "סימפוניה אורקולית רק בשבילי" חשב לעצמו וחיך. הוא חזר והביט בפניו של האדם השואל שעתה החל יורה פקודות, חיצי מילים ומשפטים, אל האנשים סביבו. צליל קולו היה בעל גוון קריר אך תומס דווקא מצא בו נימה של ביטחון, של נחמה. מבטיהם הצטלבו, לרגע קצר אמנם, אבל מספיק. תומס לא ידע כיצד זה קורה, אבל ישנם מקרים בהם ניתן, ברגע של הצטלבות עיניים, להעביר שיחה שלמה - רגעים בין אם ובנה, בין אוהבים, בין אדם מוטל על אספלט, נלחם לנשום, וזה שנלחם לצידו. עיניו נעצמו שוב, במאמץ רב פקח אותן. לבסוף נכנע, עצם את עיניו ונרדם.

מקום ראשון בתחרות היצירה 'התחלות' תשע"ג

הקולב

היא נושבת אל הבית. ממשיכה תנועה שהחלה בחוץ. חסרה בה ההשתהות, הנשימה שלפני הכניסה. אין בה היראה מפני הפנים. את המעיל הקל היא פושטת בחופזה, ועוזבת אותו עם התיק על השרפרף הקטן שליד הטלפון. ודווקא את הצעיף האדום הדק, היא טורחת ותולה במתלה שבמסדרון. בקולב האמצעי. תמיד בקולב האמצעי. עד שאין לי אלא לשאול את עצמי - בכוונה? האמנם היא עושה זאת בכוונה?

על הקולב האמצעי כבר ניטשו בבית ריבים כואבים ומכאיבים. רובם בלא מילים. שרה נותרה בודדה מול כולם. כואבת, פצועה, אך מסרבת להכיר בתבוסתה. היא מוצאת בפגיעה המתמשכת, המתישה הוכחה לצדקתה, לבעלותה על הכאב, לאטימותם שלהם.

איש איש מסיבותירי הוא, סרבו בני הבית להיענות לדרישתה האילמת ולהותירו ריק. בכל פעם שעברה במסדרון היתה בודקת שלא השתמשו בו. כמעט בהיסח הדעת, עיניה נמשכות אליו בכוחו של הרגל. וכשהיתה מוצאת מעילים, כובעים או מטריות שחיללו אותו, היתה מפנה אותם לקולבים הסמוכים. "חסרים קולבים בבית הזה?" היתה תוהה בינה לבין עצמה בכאב של יום-יום.

יכלה לבקש מהם במפורש שיכבדו את רצונה, ואם לא את רצונה אז את זכרו, ויותירו את הקולב ריק. אבל אם היא צריכה לבקש, אז מה הטעם? כמו לבקש שיגידו שאוהבים. אוהד היה כנראה היחיד שכלל לא הבחין שהוא משתתף בקרב. אם השתמש בקולב, ודרך על כאבה - היה זה בתום לב, ובהיסח הדעת, אך לא היה בכך כדי להקל על אמו. רחלי תלתה בקולב את סירובה של אמה להתנחם, את היצמדותה ליגון ובחירתה בגעגוע. אך גם היא לא דיברה על כך. פעם אחת יחידה שמעתי אותה סחה לחברתה, מתאמצת להישמע נטולת כאב: "מה, יוני יחזור ולא יהיה לו איפה לתלות את המעיל? מה, הוא ייעלב שהשתמשנו בקולב שלו? מה זה השטויות האלה?"

ואילו כינרת השתמשה בו שוב ושוב. חפציה היו נשכחים בכל רחבי הבית, אך תמיד זכרה להגיש פריט כלשהו לקולב האמצעי. מנחה לאהוב? התרסה בפני שרה?

קצה העולם

אני יושבת, מוקפת אנשים, אבל מרגישה בודדה יותר מאי פעם. משפט שקראתי פעם בספר מתחיל להדהד בראשי: "אני מתעב אנשים שגוזלים ממני את בדידותי אבל אינם מציעים לי חברה של ממש". אני חשה רצון עז לחרוט את המשפט הזה על גופי. שכולם יראו. שכולם יבינו. כל כך הרבה אנשים בגילי. כולם מחייכים, מעשנים, ומנותקים מכל ההנאות האמיתיות של החיים. חווים רק את זה, את הסוטול הכבד הזה. אני מביטה סביב. עשן. הכול סביבי עשן. כולם יושבים על כריות צבעוניות שמונחות על הרצפה, צוחקים בפראות ומעשנים. יריעת האוהל מתנועעת בחוזקה, חושפת את העלטה שבחוץ. מישהי רוטנת שהזמינה כריך כבר לפני שעתים. זמן הודו, אחותי. תתרגלי, אומר הבחור שיושב לצידה. תעביר, תעביר, היא אומרת וחוטפת מידי את הצילום. שאיפה. עוד שאיפה. צחוק מתגלגל. מחנק. העשן של הג'ינטיים והצ'ילומים אופף את האוהל. העיניים שורפות. מטח של גשם מכה בעוצמה ביריעת האוהל. מישהו מושיט לי צילום, אני מעבירה אותו הלאה. הוא מסתכל עלי במבט תודה ושואל אם אני לא מעשנת. אני מנידה בראשי לשלילה. אבל למה? הוא מתעקש. לא מקבל את סירובי האילם. מה רע בקצת לשמוח ולהתנתק מהכול? הוא שואל. אני מביטה סביבי. חיוכים מזויפים. עיניים מזוגגות. שאגות צחוק. אני דווקא אוהבת להיות מחוברת, אני לוחשת. ושמחה אמיתית אני לא רואה פה. הוא מחייך, לוקח שאכטה נוספת מג'וינט שמועבר אליו ומפנה את גבו אלי. אני מביטה לעבר היציאה מהאוהל. כנף האוהל סגור. אוויר. אני צריכה אוויר. מביטה סביב. כל כך צפוף. כל כך לבד. אני קמה ממקומי, שומעת את מטח הגשם הולך ומתגבר ואומרת לעצמי שאני לא יכולה לצאת ככה. שאני אהיה חולה. אני שומעת במעורפל את הבחור ממקודם שואל אותי משהו. הוא מחייך. אני מסיטה ממנו את המבט. אנשים שוכבים, מרוחים על הרצפה. אני מגששת את דרכי החוצה. גשם הולם בגופי בחוזקה. שוטף. קור אוויר הלילה חודר לראותי. אני נושמת כמה נשימות עמוקות ומסתכלת על השמים, מוקירה את טיפות הגשם שניתזות על פני. אני בודה בכל טיפה וטיפה, לומדת אותן. עננים רכים עוטפים אותי. בגדי ושערי ספוגי מים, אבל זה לא מפריע לי. חושך מוחלט. אני פוסעת באיטיות לכיוון החדר. מישהו קורא לעברי, אני עוצרת ומביטה לאחור. אלומת אור קטנה מתקרבת, מפלסת את דרכה בחשכה.

מקום שני בתחרות היצירה 'התחלות' תשע"ג

אני הסערה

וְזוֹ אֲנִי, הַסְעָרָה
שְׁעוֹקֶרֶת מִן הַשָּׁרֵשׁ כָּל חִלְקָה טוֹבָה שֵׁישׁ בִּי
בְּמַעַרְבֵּל ת
אֲנִי הוֹלֶכֶת וּמִתְפַּתֶּלֶת מִסְתַּוְבֶּכֶת וּמִתְעַרְבֶּכֶת
וְסוֹחֶבֶת בִּי כָּל פֶּצַע
כָּל הַנֶּזֶץ שֶׁל רֶגֶשׁ שְׂבוּקָע
כָּל הַזְדַּמְנוּת שְׂבָה נֶתֶן לְהִתְקַרֵּב
אֲנִי שׁוֹרְפֶת
וּמְנַתֶּצֶת
וּמְפֹזֶרֶת לְכָל כּוּוֹן
אֲנִי בּוֹעֵטֶת
וּמְרַסֶּקֶת
אֵת כָּל אֲבְנֵי הַפְּנֵה שֶׁהִנַּחְתִּי
אֵת תְּבַת הַזְּכֵרוֹנוֹת שֶׁנִּשְׁכַּחַה
גּוֹדֵעַת הַתְּחִלּוֹת
מְעֵלָה בְּאֵשׁ עוֹלוֹת

וְזוֹ אֲנִי, הַסְעָרָה
שֶׁהוֹתֵרֶת מְאֹחֹר כְּמוֹ רוּחַ סְעָרָה
עוֹד לֹא נִטְעַתִּי מִקְדָּשׁ
אֵת הָעֵצִים שֶׁעֲקָרְתִּי מִתּוֹכִי
אֵת הַדְּמָעוֹת שֶׁהוֹתֵרֶת עַל לְחֵי
אֵת עֵיר הָרְפָאִים שֶׁנִּטְשֶׁת מְאֹחֹר
עוֹד לֹא הִשְׁבַּתִּי אֵת בְּנֵי לְגַבּוּלוֹתַיךָ
עוֹד לֹא בְּנִיתִי מְגִדְלִי וּמְבַצְרִי
אֲנִי עוֹמְדָת וּמְפַלֶּלֶת אֶל הַשָּׁמַיִם
שֶׁיִּרְדַּעַלִּי מְטָר אֶחָד בּוֹדֵד
קָרָן אֹר כְּדִי לְהִתְמוֹדֵד

ריח של פריחה והתחדשות
הנה, זה כבר כאן, אני מרגישה את זה מגיע -
זו אני הסערה ששכבה
כבר לעצמי, וקצת פחות זקוקה לך
כבר לא אוכלת יושבי כשם שבבעבר
אני הולכת ומתרחקת מהמכר
כבר לא עוקרת ומפרקת חלקות טובות
קצת מחיכת ואת שמך כותבת פחות
כבר לא סוערת כמו שסערתי אז אתך,
עכשו שקט יותר, עכשו גשמי ברכה

זו אני, הסערה ששכבה
זו אני, הסערה
ששכחה אותך.

מקום שלישי בתחרות היצירה 'התחלות' תשע"ג

ליהי פרידמן

לגדול עם השכול

שָׁעַר לָבֶן, מְאַפְרוֹת מְלֵאוֹת,
הֶרְבֵּה בְדוּרִים לְבָקֵר וְלָעָרֵב
וְכוֹבֵעַ גְּדוֹל שְׂמִסְתִּיר.

מֶרֶק בְּמִנְת פְּתִיחָה. עוֹף וְעֵדָשִׁים לְמִנָּה עֲקֵרִית,
קְנִיחָה.

אֲנַחְנוּ מְנַקִּים אֶת הַצִּלְחַת בְּאִשְׁמָה.
מְכַרְחִים לְסִיִּם.
יֵשׁ כְּאַלֶּה שְׁלֵא יִזְכּוּ אֶפְלוּ לְהִתְחִיל.

לְגַדֵּל עִם הַשְּׂכּוֹל,
שְׂאֵלוֹת שְׁלֵא מְעוֹזוֹת לְהִשְׁתַּחֲרַר מֵהַשְּׂפָתִים.
חֲרָדָה שְׂנוּעֵלֶת אֶת הַשְּׂנִיִּם.
נִימוֹס מְאַפֵּק.

בְּתִמוּנָה עַל הַקִּיר, בְּחוּר צְעִיר,
מִיִּתִי בְּמַעַט.
רִיחַ נִפְטָלִינַן בְּאַרְוֹנוֹת הַחֲדָרִים, נִתְפָּס בְּקִדְשָׁה שְׂאִין עֲלֶיהָ עוֹרְרִין.

לְחִיּוֹת עִם הַשְּׂכּוֹל
זֶה לְקַחַת אֲוִיר
וְלִנְשֵׁם אֲדָמָה.
זֶה כְּמוֹ לְחִיּוֹת וְלָמוֹת
בְּעֵת וּבְעוֹנָה אַחַת.

מקום שלישי בתחרות היצירה 'התחלות' תשע"ג

ליהי פרידמן

פחד מולד

כפות רגלי קפואות.
אולי רומזות לי, נגמרה הדרך.
בהונתי חירות.
מתנתקות כמו שרש קיוב הנפלט מהאדמה ואין לו עוד
לאן.
טביעות רגלי חומקות.
החול טוען: עוד לא השארתי כאן עקבות.
רציתי אבל,
המטה, מחבקת את הפחד הכי טוב.

במקום אחד חיתי באמת,
ברחם.
חייתי עבר, שיכול היה להיות,
הכל.

מקום שלישי בתחרות היצירה 'התחלות' תשע"ג

רמי שן
2012 **25.12.2012** דנה,
דיו על נייר, 15x15

אנה בלנדיאנה

כמה נקודות

האִשֶׁר דוֹמָה
לְנִקְדוֹת מְפֹזְרוֹת בְּצִיּוֹר:
נִקְדוֹת צָבַע קִטְנוֹת
לְלֹא קוֹ מַחְבֵּר,
לְעֵתִים מְצַלִּיחוֹת לְהַבִּיעַ דְּבַר מָה,
וּפְעָמִים אַחֲרוֹת מְאוּמָה,
מְצַלִּיחוֹת לְהַעֲבִיר
רַק אֶת רֶטֶט הַחִידָה
הַלֵּא מְשֻׁלְמָת,
רֶטֶט שְׁלֵא יוֹדֵעַ מָה לְעֲנוֹת
מְשׁוּם שְׁאִין הוּא מְבִין מָה הוּא שׁוֹאֵל,
אִינוּ מְבִין אֶלָּא אֶת עֲצַמַת הַחִידָה
שְׁחִסְרוֹת בָּהּ כְּמָה נִקְדוֹת...

מרומנית: משה ב. יצחקי

רמי שן
2012, 22.10.2012
דיו על נייר, 29x21

רמי שן

2012, 22.10.2012 איגור, 2012

דיו על נייר, 22x21

מילים

הזָהָר מִמְלִים,
אֶפְלוּ מֵהַפְּלֵאוֹת שֶׁבָּהֶן.
לְמַעַן הַפְּלֵאוֹת אֲנַחְנוּ עוֹשִׂים כְּמִיטֵב יִכְלַתְנוּ,
לְפַעְמִים הֵן רוֹחֲשׁוֹת כְּחַרְקִים
וּמִשְׁאִירוֹת נְשִׁיקָה בְּמִקּוֹם עֲקִיצָה.

הֵן יְכוֹלוֹת לְהִיּוֹת טוֹבוֹת כְּאֶצְבָּעוֹת.
הֵן יְכוֹלוֹת לְהִיּוֹת נְאֻמָּנוֹת כְּמוֹ הַסֵּלַע
אֵלֶּיךָ אַתָּה מְצַמֵּיד אֶת עֲבוֹנֶיךָ.
אֲבָל הֵן יְכוֹלוֹת לְהִיּוֹת הֵן חֲרָצִיּוֹת
וְהֵן חֲבוּרוֹת.

וְעַדִּין אֲנִי מֵאֲהֶבֶת בְּמִלִּים.
הֵן יוֹנִים שְׂצוֹנָחוֹת מִן הַתְּקָרָה.
הֵן שֵׁשָׁה תַּפּוּזִים קְדוּשִׁים הַנְּחִים בְּחִיקִי.
הֵן הָעֲצִים, רִגְלֵיךָ שֶׁל הַקִּיץ,
וְהַשֶּׁמֶשׁ, פְּנֵיהֶם הָאוֹהֲבִים.

בְּכֹל זֹאת, לֹא פָעַם הֵן מְאֻכְזָבוֹת אוֹתִי.
יֵשׁ לִי כָּל כֶּף הַרְבֵּה לֹמֵר,
כָּל כֶּף הַרְבֵּה סְפוּרִים, תְּמוֹנוֹת, מְשָׁלִים וְכֹד.
אֲבָל הַמְּלִים לֹא מְסַפִּיקוֹת,
תְּמִיד הַלֵּא-נְכוֹנוֹת הֵן שְׂנוֹשְׁקוֹת לִי.
לְפַעְמִים אֲנִי עָפָה כְּמוֹ נֶשֶׁר
אֶךְ עַל כִּנְפֵי זְרִיר.

אָבֵל אָנִי מְנַסֶּה לְהִזְדַּהֵר
וּלְהִתְיַחֵס אֵלַיְהֶן בְּעֵדֵינֹת.
מְלִים וּבִיּוֹצִים דּוֹרְשׁוֹת תְּשׁוּמַת לֵב.
בְּרָגַע שְׁנִשְׁבְּרוּ
אִין לְהֶן תְּקַנָּה.

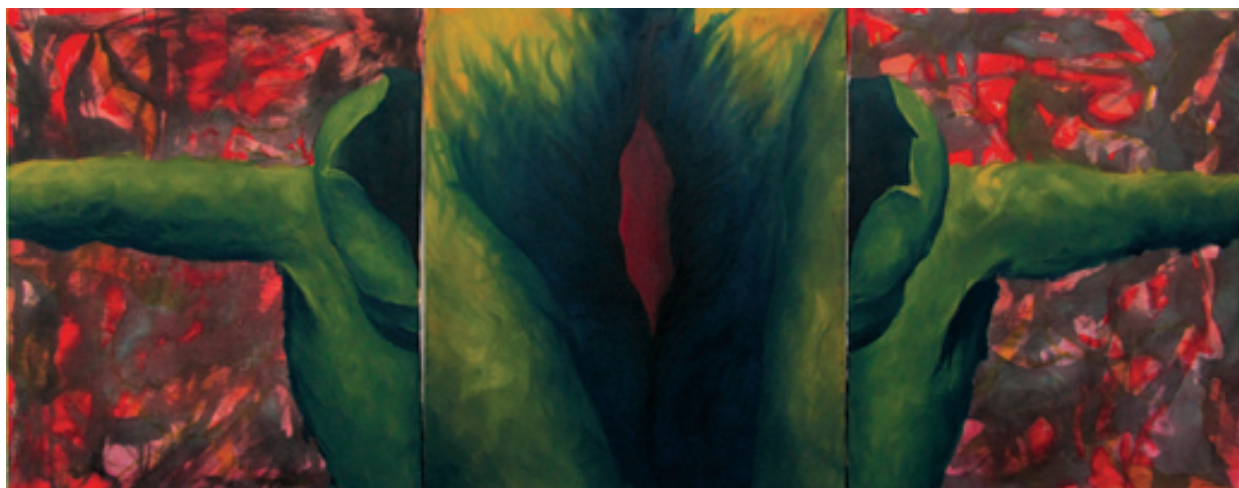
מאנגלית: יעל גלוברמן

מתוך הספר "שיעורים ברעב" העומד
לראות אור בהוצאת 'קשב' לשירה.

לירון יוחאי

לכתוב

אני כותבת בשביל לא להשתגע
אני מסרבת להאמין שכבר אבדתי
את עצמי.
אני כותבת בשביל לא לכעס יותר
פעם ידעתי ימים רגועים יותר
לכמה רגעים.
אני כותבת כי אני חיבת
גם בהיותי אדם הבורח מהתחייבות
מצאתי את אהבתי ונתתי לה חיי.
אני כותבת כי אין דרך אחרת
אני כותבת כדי להציל את עצמי מעצמי
אני כותבת כי מה שנשאר לי
זה דף למלא בו,
אותי.

עסיס ספיר
לא כותרת, 2013
שמן ודיו על בד, 150x60

'מתוך הכפפה שהושלכה'

על תהליכי היצירה בסדנת הכתיבה

דורית פלג

סדנה לכתיבה, בניגוד לסדנאות אמנות המתקיימות מזה מאות שנים ויותר ביחס שבין אמן לשוליה, היא ישות חדשה יחסית ונתונה לפולמוס. דבר נחוץ? לא נחוץ? התהייה, ולעתים הביקורת, באה לרוב מבחוץ – ממי שלא לקח חלק בעבודה המשותפת הזו. דומני שהתשובה הטובה ביותר נמצאת בטקסטים עצמם. כל טקסט ביבול יפה זה, היתה לו אמנם נקודת מוצא של כפפה שהושלכה במהלך הסדנה, של אתגר; אך מרגע שהורמה הכפפה, נעשה האתגר לנחלת-היחיד של הכותב, והתוצאה – הטקסט הכתוב, הסיפור או הטקסט השירי – עומדים ברשות עצמם, ואיכותם מפקיעה אותם מתחום ה'תרגיל' לתחומו של הטקסט הספרותי.

כמה מן הטקסטים המצורפים נכתבו כתגובה לטקסט נפלא של המשוררת אורית גידלי, 'המאמץ'. אלה טקסטים שרגש מסוים, או הלך-רוח מסוים, הם הציר שלהם, המנוע המניע אותם. הם מישרים מבט לחיי כותביהם ולמקומות עמוקים בנפשם; והישרת-מבט זו מניבה אבחנות חדות לגבי מצבי היוםיום, והרגשות העמוקים העומדים – יותר מכפי שאנו אוהבים להיזכר – מאחריהם.

יש בין הטקסטים גם שרשרת של 'מקלחות': חוויית המקלחת, הכל-כך יסודית אצלנו, בני האדם (מי שזוכים לה, לפחות: מי שיש להם מקלחת, או מקור מים לרחוץ בו), עם דגש על עבודת חושים. אלא שהחושים אינם מנותקים מן העולם שאנו מכנים אותו הנפש, או הרוח. כתמיד, מרתק הגיוון: יש טקסטים שחוט-שני של דמיון עובר ביניהם, ומאידך מתקיים גם שוני גדול. ומפתיע לראות לאן אפשר להגיע מנקודת מוצא פשוטה זו.

כמה מהטקסטים נולדו מתוך שיר הייקו. שיר ההייקו – תמונה קטנה של החושים – מוביל לסיטואציה אנושית, שהתמונה הזאת מרחפת מעליה, או שרויה בקרקעיתה; מן הבחינה הספרותית, אפשר היה לומר שמתוך השיר נולד טקסט פרוזה, אלמלא היתה האבחנה בין פרוזה לשירה מלאכותית במידה רבה, לדעתה של כותבת זו לפחות, – כפי שאפשר לראות גם בטקסטים שלפנינו.

ויש מהטקסטים המגיבים לכפפות אחרות. יש כאן טקסט (אחד מבין שניים, שיחד מהווים את התגובה השלמה), המתמודד עם הסוגיה של שילוב מציאות ובדיון, מאושיותיה של כתיבה ספרותית; טקסט אחר עוסק בהיפוך גזירת-הביורוקרטיה שכותבת עליה ויסלבה שימבורסקה בשירה 'כתיבת קורות חיים' (אלו הרשמיים, עם רובריקות "מדויקות") – סוג כתיבה והתייחסות לעצמנו, המאיימת לעשות את חיינו עצמם דלים; וטקסט המגיב על אתגר יסודי אחר של כתיבה – איך להגיד משהו בלי להגיד אותו.

גם אם שכחתי כפפה או שתיים, הטקסטים מזמן שכחו את כולן. הם עומדים ברשות עצמם: עם יופיים ומבטם הישר, עם אבחנותיהם הנוגעות במדויק – ולכן מרגשות – במצבים קיומיים, אלה שבשגרת היוםיום ואלה הנדירים ויוצאי הדופן; עם יכולתם להעביר אלינו דרך החושים, המחשבה והרגש את עולמם של הכותבים, את עולמנו שלנו – זוהי עבודתה של כתיבה, ולשם כך אנו זקוקים לה.

יעל הרטמאיר

הגבעות שלייד סבא

“המרת נופים בכתובות”

בתחילה היו רגליים שמנמנות מתאמצות לטפס על גבעת החול הגבוהה. אצבעות תפסו רגבי אדמה פריכים, מועכות אותם לאבקה חומה שהתעופפה ברוח. ולמעלה - עולם של ים כחול בו שטות ספינות עננים. ואין יותר כלום, מלבד הכחול הזה, שמרוב כחול הוא כבר שחור וממלא את העיניים שרואות בלי לשבוע. אחר כך היינו הולכות בשדה, רוחצות בשמש אחר הצהריים, קוטפות חרציות למרות ששבת, ממוללות בידיים עלהעלה ושואפות בתאוודה את הריח הצהובמתוק. שם, בין עשבים ארוכי ידיים היו רצות הנמלים בהמוני שביליהן, פטריות קטנות התחבאו בשקט, קונכיות ריקות התגוללו בעצב. לפעמים בשמיים שיחקו זוג בזים. חולפים בטיסה מהירה ומפורים פקעות עננים לכל עבר, צוחקים.

המיית הרוח היתה נושאת אלי את קולה של אחותי והמון זרעים. צורתם היתה כשמש חומהבהירה ושוליהם כהים. מעולם לא ידענו מאיזה צמח באו, אך נהגנו למלא בהם את כיסינו עד שהתפקעו. בבית היינו מרוקנות את השלל על הרצפה, ולפי הוראת אחותי מחלקות שווה בשווה. את הזרעים שמרנו בקופסאות קוטג' ריקות, כדי לקשט את מחברות הלימוד. בימי הלימודים המשמימים הייתי מקרבת את פני אל המחברת ומריחה את ניחוח השדה, נוסעת איתו אל מחוזות אחרים, מופלאים יותר. מחברתי הייתה נותרת ריקה. כשהשמש נטתה לשקוע והשדה הירוק הפך זהב, היינו פוסקות ממרוצתנו ומביטות משתוממות איך העננים בוערים ומניסים את הציפורים אל חיק העצים האפלים. כשהתחיל להחשיך, היינו נזכרות בסיפורי אימא על יללות התנים שהחרידו את הלילה ועל חרקים אימתניים המגיחים מחלון הצריף. אז היינו ממהרות לרדת מהגבעות, מותרות אחרינו שובל של חול. אל תשאלי אותי איפה הגבעות. הרי גם אם אגיד לך, לא תוכלי למצוא אותן. וגם אם יהיו - אינן עוד.

יעל הרטמאיר

במקלחת

הלובן של מנורת הפלורסנט נושף עלי קור
בוקר - והפנים לבנות, רפויות
ארוכות העיניים ריקות מול עליזות קישוטי החרסינה
עטורות עיגולים כהים
זכר לאלומות השינה
זוויות הפה משוכות מטה -
מעט יותר מדי.
הברז פתוח למחצה
טיפות נושרות אחת אחת אל אינסוף שחור
ידיי, בצידדי הגוף
נאבקות
לסגור

מקלחת

אני מכוונת את המים. הברז הישן מזכיר לי כמה ההורים שלי פשוטים, או קמצנים. יש מים חמים, כמו תמיד. הראש מקבל מטח ראשון, כמו שהרמב"ם אומר: הראש צריך לקבל את המים החמים ביותר.

אבל הראש שלי לא עסוק בזה. הוא עסוק במיליון דברים אחרים: בלזכור, בלשכוח, בלהזכיר ששכחתי, בלעשות רשימת עשייה. ודוחה את הרגע של השמפו כי אחריו אני שוב צריכה לכוון את המים.

ושקט. סוף־סוף לא יכולה פלאפון ולא יכולה אנשים ואפילו לא רדיו, רק טיפות גדולות בין ארבעה קירות פלסטיק דחוקים.

מים, יבוא יום ותגלו את הסוד שלכם, את הרעש השקט הזה, את היכולת להיות חשוף בלי להרגיש כזה. מים, בזרם הזה, המדויק. גורמים לי לאהוב, להיזכר, לשכוח, להחליט. בעיקר להחליט.

להחליט שיותר אני לא מרימה קול על ההורים - השער הרטוב מתכווץ אל עצמו. להחליט שקובעת עיתים לתורה - הידיים, כמו בתפילה, מנסות לתפוס טיפות רבות ככל האפשר. להחליט שלא דוחה יותר - סוגרת את הברז. שמה שמפו. להחליט להגיע בזמן - מכוונת שוב את המים, מדייקת כמו שדייקו בברזים של פעם.

להחליט לדבר עם ההוא וההיא והמים כבר בכל מקום אבל ההחלטות, בשבילן צריך עוד כמה מקלחות.

ורגעים של חסד עירום.

עוד יום

מחייכת כש"מודה אני לפניך שהחזרת בי נשמת". מחייכת למרצָה, בשיניים עדיין ריח לילה. מחייכת כשמאחרת. מחייכת למטח השאלות של זה שנותן לי טרמפ (בכל זאת נתונה לחסדיו!). מחייכת למרצה, לסטודנטים, לבחור בקפיטריה ששם לי עוד מהדבר המשמין ההוא. מחייכת לה במדרגות כי הייתה איתי בתיכון. מחייכת בהפסקה, מחייכת כשהולכת, כשיושבת. מחייכת בחזרה הביתה. מחייכת אל היוד־בתים והיודים והטטים. מחייכת אל הניירות שהשאירו אחריהם. מחייכת להודעה שלך, וליעל ששוב בוכה לי. מחייכת למרק התפל של אמא. מחייכת אל אבא וידי הבוץ הגאות שלו. מחייכת על הכמעט־נפילה ועל זה שאף אחד לא ראה. מחייכת ששוב עסוקה מכדי לדבר איתך, ואענה עוד שעתיים. מחייכת לדחייה שלך. מחייכת לטלוויזיה הכבויה בחדר ואל הוילון המהמם מאיקאה. מחייכת כשמנטה קולגיט. מחייכת לעצמי, מחייכת לתקרה, וכש"המלאך הגואל אותי מכל רע" לא גואל אותי מעצם היותי מחייכת.

יום ששי

ביום ששי גומרים ללמוד מוקדם. יש זמן לעזור לאימא. אלא שאני מעדיפה לשקוע בספרים שלי ולדמיין עולם אחר. לקרוא את 'ילדות למופת' של הרוזנת דה סגיר זה כמעט כמו להיות אתן בבית המפואר עם כלי החרסינה הקטנים שעליהם הן מאכילות את בובות החרסינה היפות. זה לא כאן. זה בארצות שבהן קוראים לאישה, תוך קידה של כבוד, בשם: הרוזנת דה סגיר.

אחותי מציצה מבעד לדלת וקוראת: 'נו, את באה לעזור? בידה מטאטא ודלי. אימא שולחת אותי לקנות חלות במכולת של וייס ועוגת פרג במאפייה של שימל. אני נעה בין שתי התחנות. מדמינת שהמכולת של וייס היא הטירה הראשונה של הרוזנת והילדות למופת שלה, והמאפייה של שימל היא בית הקיץ על החוף, שם הילדות למופת עושות קצת שטויות עד שהרוזנת חייבת, פשוט חייבת, להעניש אותן. במכולת של וייס רעש, לכלוך, והרבה אנשים שדוחפים ילדות קטנות לסוף התור אפילו שהן כבר הגיעו להתחלה שלו. אימא אומרת שוייס צועק על ילדים בגלל המלחמה שהיתה ואשתו מרגיעה אותו בקול בכיני בגלל אותה מלחמה. בסוף יש לי שתי חלות גדולות ביד, וייס רושם בפנקס הגדול כמה חייבים ואני יוצאת משם. במאפייה של שימל ריח מתוק של עוגות חמות. אני נשאת לי בבית הקיץ הרבה זמן כדי שאחותי תגמור בינתיים לנקות בבית את כל הרצפה. הספר נשאר בבית אבל כבר קראתי אותו אולי עשר פעמים, אז אני יכולה כבר לראות אותי יושבת באמצע המאפייה עם הכלי-חרסינה הקטנים כמו ילדה למופת. בסוף אני לוקחת את השקית של החלות והשקית של העוגת פרג והולכת הביתה. אמא מסתכלת במבט עייף ושואלת כמה זמן לוקח ללכת לחנות במרחק של שתי דקות ולמאפייה במרחק של חמש דקות... אני לא עונה. רק חושבת לעצמי שאיזה כף שעוד מעט שבת ושבת אפשו שוב לקרוא כל הזמן.

רעות חסון

כמו גבריאלה

שמש חלקית:

קרניים נוגעות

נעלמות

יושבת בגינה. קר לי.. מתעטפת בשל צבעוני, קוראת על גבריאלה האצילה בקובץ
הסיפורים של עגנון. שם הימים ימי מלחמה, ועם זאת הסיפור רגוע. גם אצלי - עוד
אתמול - סערת רגשות של נכון ולא נכון והנה היום, גופי מרוח על כיסא נוח, הציפורים
מצייצות מסביב ורגוע לי. רגוע.
ואיך יתכן? יתכן.

כמו גבריאלה, מחכה שהדברים יסתדרו מעצמם. בלי לנסות יותר מדי.
לשהות בהמתנה - רגועה.

ירח נולד על הים

.1

הבטחה:

קערת הירח הנולד

שבט חדש

.2

כמעט ערב.

פנסי הרחוב מקדמים את פני החושך שעדיין לא הגיע.
את הולכת ברחובות בהירים. לא חם ולא קר. נעים לך בתוך הצעיף האדום הדק.
אנשים זרים מחייכים ואת מחזירה חיוך קטן לעצמך וחושבת על קפה. בבית קפה פינתי
מול הים את
מתיישבת. הם יודעים לעשות לך הפוך בדיוק כמו שאת אוהבת, כאילו לא ישבת כאן
היום בפעם
הראשונה. הרבה קצף. את מרימה ראש כדי לגלות שהערב כבר כאן, הים הפך אפור
ועל צמרת העץ
קערת הירח הנולד. שבט חדש. 'כמעט אביב בתל אביב', את מזוממת בלב, אבל האיש בשולחן
שליד מרים עיניים מחייכות מעל כותרות מהבוקר, ואת מבינה ששמע את הלב. על
המדרכה סנונית
קטנה בתנועת מחול מסכימה שהאביב כמעט כבר כאן.
'ואז החורף הארוך הזה יהיה מאחורי', את לוחשת לספל המתרוקן ונושמת. מזמן לא נשמת.
לאט הים הופך שחור ורק הקצף הלבן מגלה שהים לא נסע לשום מקום. קצת קריר
ואת מהדקת את
הצעיף האדום. קערת הירח זזה לקדמת הבמה.
'אם ככה', את ממשיכה לדבר אל הספל הריק כמו היה שכן מוכר, 'גם אני נשארת.
כשהשמש תזרח
היא תמצא את הים ואותי היכן שהיינו'.
את תשמחי לעוד קפה. הרבה קצף. כמו הים. תודה.

צילום: דרור גלבוץ

אלה שמיר
דיוקן עצמי עם גלימה, 2012
שמן על בד, 90x70

צילום: דרור גלבוש

אלה שמיר
ליליני, 2012
שמן על בד, 70x60

דורון וולף
סעודה אחרונה, 2011
שמן על בד, 85x100

דורון וולף
מראה שחורה, 2011
שמן על בד, 80x100

התסכול

כשהיית קטן, קראתי לך כל בוקר סיפור לפני הפרידה בגן ועדיין עזבתי אותך בוכה, כי לא עמדתי בדקה ועוד רק אחת לחכות עד שתנופף מהחלון.

או שיצאנו ליום טיול שווה והכל נהרס, כי לא הסכמתי לעוד גלידה בסוף... כל אותן פעמים בהן חשתי שאני לא יכולה להיות בת/ אישה/ אימא ראויה וכל אותן פעמים שאני עדיין לא יכולה, שמשאירות בי טעם של חומץ ולב דרוס.

תסכול על חוסר היכולת לתפקד בו-זמנית בכמה זירות, ויחד עם זה ממש, התסכול על זה שאני קוראת להם זירות. על חוסר היכולת לשבת סתם רגל על רגל - ביטול זמן. על הצורך להתערב לכולם בזוטות ושטויות. תסכול כי לוקחת אחריות על מה שלי וגם מה שאינו. על אי היכולת לעמוד ברף הציפיות (שלי) ועל העובדה שכל זה אני, לא אשמתו של אפאחד. זהו מבנה האישיות. פיצול האישיות.

תסכול על העובדה שלאחר שנים של בחינה והסתכלות, קורסים, סדנאות, הארה ותובנות, אני נופלת, רק קצת פחות אבל בדיוק, לאותם בורות.

על מה שאני לפעמים ועל מה שכבר לעולם לא אוכל להיות. ועל חוסר היכולת להשלים עם העובדה שכבר אין לי את אותם כוחות.

התסכול של לרדוף אחרי השרברב עד שיגיע, ואחר כך להראות לו שלא מורכב ישר. על חוסר היכולת לוותר לעצמי, לעגל פינות.

על כל מה שהוא בר חלוף ולא יחזור להיות.

על האחיות הנעלמות של הגרביים הבודדות.

על על למה קשה לי להיפרד מהצלחות של הסרוויס שנשברות. על ההתרפקות על הקודם במקום לשמוח במתהווה החדש. על זה שלא מצליחה להפנים שעכשיו זה הזמן לחיות.

על הצורך לשפוט, על היוהרה שמעוורת לפעמים ועל היומרות. על המלחמה התמידית להימנע ממה ש"צריך" ולהישאר במה שנחוץ.

והכי תסכול על כל פעם שאומרים לי עזבי אותך, מורכב, למה לא תלכי על פשוט.

להגיד בלי להגיד

פגשתי אחד שיכול לקום אפילו מאוד מוקדם בבוקר עם חיוך שלם, בלי צלקות וסכסוכים מיותרים. חיוך כזה שפותח שבילים. הוא ניגש אלי ושאל אם אני רוצה לרקוד, ישר ככה. אפילו שלא נשמעה שום מוסיקה חוץ מאצלו בלב הסכמתי, בגלל שיש לי שתי רגליים שמאליות, ורציתי להראות לו שיש כאלה שלא יכולים. לא רציתי להחמיר עם עצמי מידי ולומר נחשלים או נכשלים. הוא הוביל בריקוד הזה והיד שלו הראתה שרק צריך להאמין בעצמך. הוא אפילו לא השתמש בכל המילים הזורמות שכל כך נחשבות עכשיו. אני שכחתי שאני בכלל לא ככה והמשכתי ישר בלי הרבה מידי מחשבות. הוא נתן בי מבט בשתי עיניים ירוקות בהירות עם עיגול צהוב סביב האישונים ונקודות שחורות קטנות. עיניים של טורף, אבל במקום לברוח חיפשתי רק להתכרבל. לא הייתי צריכה להסתכל כדי לעקוב אחרי הרגליים שלו. בלי להתבלבל דילגתי על הפרטים והתרכזתי בעיקר, לפעמים טמונה בי היכולת הזאת של פיות להתרחק מהמלאכה של החיים ובכל זאת הדברים מתגשמים. (גם זאת לא מילה ממש קולעת בעיני אבל אני לא נטפלת עכשיו לזוטות). חשבתי מה יקרה אחרי שהמוסיקה תפסיק ממש בדיוק כשהוא שאל אם מתאים לי כריך של ביצים קשות עם הקפה. לעצמו הוא לקח הפוך וטונה. מהצד ראיתי את הסלע ששוכב כמו מדף מעל המים השקטים וידעתי שאליו נלך. מקום עם מספיק צל של עץ שכל זרועותיו נפרשו ככיפה והדלדלו ברכות מצמרתו עד ממש קצת מעל המים, מחדירים אלומות מסוננות, מחממות של אור. היה ריח של רעננות באוויר, של דשא מכוסח טרי ולחות מהגשם.

כל הזרועות הללו היו תלויות באופן מושלם סביבנו. סנאי שהגיע קבל חתיכה מהקפה ולקח גם חלק של האצבע שלי. זה לא הכאיב לי מידי ובכל זאת הוא הזדרז לעטוף אותה בפיסה נקייה מנייר העטיפה באצבעות ארוכות ומשכילות. אני קצת מבינה באצבעות. נגעתי בשורת היבלות שהתחבאה בקפל של כף ידו, מזהה שילוב נדיר שאני לא עומדת בפניו של עיניים מבינות וידיים עובדות ובכל זאת לא חשתי חרדה.

התרגשות

כשהייתי קטנה הייתה לי נסיעה ממש מרגשת. התרגשתי כשאמא אמרה לי שאסע היום לבד באוטובוס לדודה מירי. רק בת ארבע-עשרה. התרגשתי שאבא הביא אותי לתחנת האוטובוס, עזר לי לשים את המזוודה בתא המטען ונתן לי לעלות לאוטובוס לבד. התרגשתי כששאל אותי הנהג "לאן?" וחיכה שאענה לו. התרגשתי לראות בתחנה עשרות חיילים שיוצאים לשמור לי על הבית למרות שביזות יום א'. התרגשתי לראות חייל עייף עומד כל הנסיעה רק כי נתן למבוגר ממנו לשבת, התרגשתי מהמבוגר שיושב במקומו ומבקש מבחורה צעירה לידו שתגיד לו כשמגיעים ל"מחלף אולגה", התרגשתי מהצעירה שלקחה את העניין ברצינות וקמה לבקש מהנהג שיזכיר לה איפה זה, התרגשתי מהנהג שדיבר איתה תוך כדי נהיגה ועדיין לא שכח לעצור באדום. התרגשתי מהמכוניות ליד, שגם עצרו באדום. התרגשתי מהגרפטי "עם ישראל חי" שהיה כתוב בחוץ. התרגשתי מהאבא שהרים את בתו הקטנה על הידיים בדרך לגן. התרגשתי מזוג קשישים שישבו על הספסל ביחד. התרגשתי מהנהג שחיכה עד שיהיה אור ירוק, והמשיך לנסוע. התרגשתי משיר האהבה שהתנגן ברדיו, התרגשתי מהבחור לפני שזמזם את השיר בשקט, התרגשתי מחברה שלו שהניחה עליו את הראש. התרגשתי מזה שכמעט האוטובוס הגיע לתחנה של דודה מירי, ושכדי לרדת צלצלתי בפעמון, והתרגשתי מהפעמון שצלצל ומהנהג שעצר לי בעקבות הצלצול בתחנה. התרגשתי כשהוא פתח לי את הדלת בלחיצת כפתור, ומזה שאמרת לי "תודה". התרגשתי לרדת למטה, והתרגשתי מהחייל שעזר לי להוציא את המזוודה מתא המטען. התרגשתי לראות את דודה מירי עומדת ומחכה לי בתחנה. התרגשתי לספר לה איזו נסיעה מרגשת זו הייתה.

להרגיש

להרגיש שאני לא מרגיש ולתהות מתי ארגיש. להרגיש שאדם של חווה כבר איננו רגיש, ששכחנו איך. להרגיש. להרגיש אני רוצה לטפס, בהרגיש בטח ארגיש. ארגיש את הנבוט חובט בראש. ארגיש את הפצעים, בעדינות, עם השפתיים. ארגיש את הפצעים שלהם, ממרחק. ארגיש עם לשון ארוכה את המלח בדמעות. ארגיש שגם הוא והיא והוא מרגישים. ארגיש את השיער צומח, וארגיש אותו נושר, ארגיש את השתן משתחרר. ארגיש את הזמן שחלף בשינה. ארגיש את הגוף מזדקן. ארגיש את המוות מתקרב ואם אני חי או מת. אז אוכל להרגיש את הקור בקצות האצבעות ואת הזעם בין הגבות. ארגיש את הצעקה שרוצה לצאת ואיך אני רוצה לתפוס אותה בגרון ולדפוק לה את הראש במסך של המחשב. להרגיש עלוב ומושפל. להרגיש זרות, להרגיש קדרות, להרגיש את הפחד מתערבב בתוכי, משתק. להרגיש חשוף וללא מגן. להרגיש בתוך תוכי שזה לא "אני". להרגיש שהכול זה שטויות במיץ גזר. להרגיש שיש סיבה לקום בבוקר ושיש מעבר. להרגיש שהכול משתנה ושיהיה בסדר. להרגיש כאב ולהיות. מרגע לרגע. להרגיש בלי פירוש את התחושות בגוף משתנות. להרגיש שאני יכול. להרגיש שאני רוצה. להרגיש בשקט. להרגיש קלות ולהרגיש כובד. להרגיש את כיוון הרוח באוזניים. להרגיש אדמה רטובה בידיים. להרגיש את החום משתחרר מהעץ. להרגיש את הזמן מטפטף מהברז הנמוך במקלחת. להרגיש ציפור דואה מהקור, נודדת. להרגיש ירח מתמלא, מתרוקן. להרגיש את הגל שעבר בי מתרחק. להרגיש אותו מתנפץ. להרגיש את היקום נכנס לי לנחיריים בכל שאיפה, להרגיש שאני מתערבב בו עם כל נשיפה. בעיניים עצומות להרגיש את הסערה מתקרבת, להרגיש את אמא דואגת. להרגיש את העצב יורד כמו שלג שחור. להרגיש כמו ילד קטן, להרגיש למה באתי לכאן? להרגיש את היד הגדולה והחמה של אבא שליטפה את הגב. להרגיש אותו בחלום מכסה אותי, להרגיש געגוע אליו שעולה. להרגיש את חותם היד שגידלה. להרגיש את עינייך מסתכלות אלי מעבר לים ולימים רחוקים. להרגיש את הים שוטף את הפצעים. להרגיש שכבר נפגשנו פעם, להרגיש את מה שיש עכשיו. להרגיש את הבל פיה החם ממרחק. להרגיש את כפות רגליה קפואות בחורף תחת שמיכה זרה. להרגיש שיש לי בחירה. להרגיש אהבה, להרגיש אהבה. להרגיש שהדרך פתוחה. להרגיש בעדינות, להרגיש בהתמסרות. לגעת בלב, לנסות להרגיש את הכאב, שלה. להרגיש לרגע חמלה. להרגיש שמצאתי בית בחיבוק איתה.

להרגיש שקט, להרגיש שלווח עמוקה, להרגיש שאני יודע את התשובה. להרגיש אהבה לעץ בגינה. להרגיש באצבעות את נייר הזכוכית המחוספס המשייף את העץ ואת התנוך השמנמן והרך של נטע הקטן. להרגיש שיש בשביל מה להתאמץ ושעוד כדאי להרגיש. להרגיש שאהבה זה הדבר הכי חשוב ושעוד לא מאוחר. להרגיש את התה הירוק בפה מר. להרגיש את הלב שפעם פָּעַם, פועם.

בטרנספורטר עם מאיר

א

בארץ אהבתי אני לא שר. בארץ אהבתי השקד לא פורח. בארץ אהבתי רק מחכים ומחכים. ובאמת -

מפחדים ומפחדים. סלח לי מאיר על העיבוד הלא מוצלח. - מאיר נוהג ואני בוהה בלילה, בכלום הגדול. בוהה. בלי אוויר, כמו אחרי שאומרים "בוהה". אני ב-ה' השלישית של הבוההה. שנינו שותקים. הראייה מיטשטשת, הווישרים עולים בקשת ומנגבים את השמשה כל כמה שניות מהטיפות הנאספות. העיניים רפות, מתרופפות, ולעומתן שרירים לא מוכרים בפנים נמתחים, מתאמצים, נאבקים בעייפות הכבדה. ההכרה מבקשת להפליג הלאה ממני כמו סירה שנמשכת אל הים, אך היא עגונה אל מזח. חיבלה נמתח מגל יוצא, משמיע חריקה, שב ונרפה ושוב נמתח, נאנק וגונח. אני מפחד שהחבל ישתחרר, מפחד שגם מאיר יירדם. סומך עליו ועדיין מתייסר, האשמה של מי שאין בכוחו לעזור. העיניים נעצמות. הראש שלי נטרק בחלון הקר, נשמעת חבטה, הוא מתנדנד בין הכתפיים וטאח מוטח בחלון ושוב. לא נוח לי.

מאיר מסתכל עלי ומחייך. "אתה יכול להישען עלי", הוא אומר. אני מניח את הראש על כתפו העבה ונבוך. מאיר לובש דובון גדול שכובס מזמן. אני נושם ריחות לחים, רחוקים מבית. אבק ועשן מדורה, סולר וגריז. לא נוח לי. אני רוצה לפרק את הגוף הזה לחלקים, לעשות כדור ולהתחיל מחדש. אני מנסה לגלגל סיגריה. מתיישר ושואל את מאיר אם הוא רוצה חילוף. "אולי תעצור ונישן קצת?" אני מציע. "הכול בסדר", הוא ממלמל. אין רדיו ואי אפשר לפתוח חלון בגלל הגשם. אני מוזג לו קפה מהתרמוס והוא מודה לי בהנהון. "מה יהיה, מאיר? לאן נגיע?" מאיר מסתכל עלי, משתהה, חוצה את הזמן המקובל להסחת המבט מהכביש ואומר: "העיקר לא לפחד כלל". "נו באמת, רבי מאיר, תן משהו מקורי". - "אני באמת מאמין בזה", הוא עונה לי בשקט ואני בקושי שומע אותו בגלל המטח המתגבר ורעש המנוע. גשם אלכסוני מתחזק אל תוך אלומת האור, מכה בעצמה על גג הפח של הטרנספורטר הישנה. אני עוצם עיניים, נאנח בקול ושותק. מאיר חף מציניות, ואני לא. "תעצור מאיר, אני צריך להשתין". "תשתין בבקבוק", הוא אומר ברצינות. "תעצור תעצור". מאיר עוצר. עוד רגע אני מהרהר אם לפתוח את הדלת לסערה, וקופץ אל הגשם. טיפות חיות מתופפות על ראשי, אני משתין ונרגע תוך

כדי. משלב ידיים מאחורי הראש ונמתח לאחור. נושם עמוק, מביט מעלה, העיניים סגורות והפה פתוח, מנסה להרגיש את הגשם נכנס. הפנים שלי רטובות. "יאללה יאללה בוא", אני שומע את קוצר הרוח שלו נושף לעברי. טיפות הגשם חולפות במהירות באור הפנסים ונעלמות. אני שואף הרבה הרבה אוויר פנימה, ממלא את הריאות, משתהה לרגע וצועק בכל הכוח זעקה ארוכה אל תוך הלילה. הגרון קצת כואב אבל ההרגשה יותר טובה. אני חוזר לרכב ופותח את הדלת. מאיר שואל אם הכול בסדר אבל לא באמת מחכה לתשובה. אני מתעקש שעכשיו התעוררתי, ואני אנהג. מאיר נכנע ועובר מעל ידית ההילוכים למקום שלי בלי לצאת מהרכב. אני נוהג והכביש מתפתל ונמשך ונמשך. מתי כבר נגיע לעזאזל. אני מרגיש שמאיר דרוך, לא שקט. מתוך החושך, משולי האור של פנסי הטרנספורטר, שורה של חיות חוצה את הכביש. לחיצה חזקה על הברקס ועוד אחת ועוד אחת. הוואן מחליק על הכביש הרטוב אל תוך האחרון שבשיירה, מכה חזקה מאשרת את הפגיעה. אני עוצר בצד ומתחיל להבין את מה שקרה רגע לפני. את מה שהיה מעבר למהירות ההבנה: שראיתי אמא חזירה גדולה ואחריה גורים קטנים בשורה ואני פגעתי. אני פגעתי. מאיר לא זז. אני יורד מהרכב וצועק לו שיסובב את הרכב ויאיר. בצד הכביש גור קטן שוכב דומם, לידו כתם של דם. אני רוכן אליו: פרוותו רטובה מגשם, נחיריו הלחים רוטטים, בהלה בעיניו הכהות. אוי ויי ויי. עוצמת המכה שיתקה את טבעה הפראי של החיה. ועדיין נדמה לי שמהו בתוכו מנסה לנוס, נאבק לברוח ואינו יכול. מה לעשות איתך, גור יונק? איפה אמא שלך? זו היהירות שלי, ההתעקשות להחליף את מאיר. למאיר זה לא היה קורה. אני מסתכל על מאיר ועל חזרזירון, המבטים נפגשים. בעדינות אנחנו מושכים שמיכה מתחתיו ומרימים אותו יחד. הוא רפוי, חזרזירון רפוי. הכל בסדר, אתה תהיה בסדר, אל תפחד. אנחנו מניחים אותו בעדינות על המושב האחורי. אני חוזר לכסא שליך הנהג. מאיר מוריד את הדובון - "קח, תכסה אותו" - ומתיישב ליד ההגה.

דברים שצריך לזכור

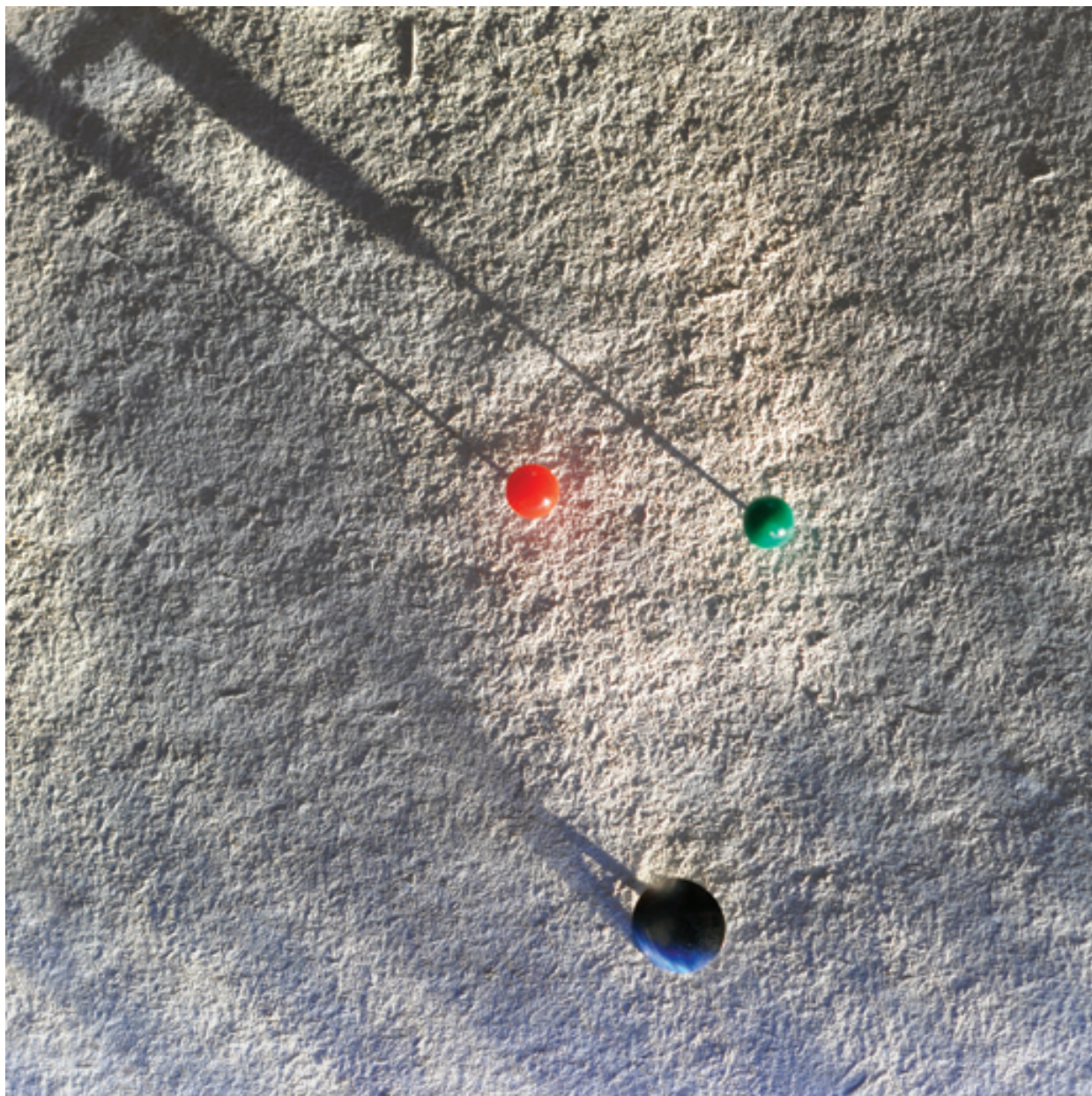
שכחתי את כל הפעמים שזרקתי גרב אדומה לכביסה לבנה.
שכחתי את כל הפעמים שפרנציסקה קפצה בשתיים בלילה לחלון, ושכחתי שהחלון לא נפתח, ושכחתי כמה היללות שלה מכווצות את הלב, ושכחתי את הצעדים היחפים על המדרכה עוברים לדשא הקוצני, אוספים אותה מאדן החלון.
שכחתי שאמרת "אני מביא את מה שיש". שכחתי את צעיף המשבצות שלבשת ואת הסוודר האפור.
שכחתי את התאריך של הסוף שהיה בדיוק התאריך של ההתחלה.
שכחתי את כל הספרים, את כל השירים. שכחתי ששמעתי שוב ושוב את Bon Iver, שכחתי שאלכסנדר סופרטראמפ לא חזר בסוף מאלסקה.
שכחתי את היום שחזרתי הביתה ולקחו את קייסי בכלוב לפלחה. ושכחתי איך הדמעות זרמו בשקט עוד חודשים אחרי.
שכחתי את המבט של אבא ביום שמצא את מיכה מת.
ושכחתי את העיניים של אמא אדומות.
שכחתי להסתכל על קהלת כשעליתי על האוטו והיא נשארה על הכביש. ושכחתי כל היום לחשוב אם היא עוד שם, מחכה לי.
ושכחתי איך ניר אפעם לא אמר לי ללכת, גם כשהחברים שלו אמרו שאני ילדה קטנה, שכחתי איך היינו ישנים יחד בספה לפני שהיינו לנו מספיק חדרים.
שכחתי את כל הפעמים שלא דיברנו ואת כל הפעמים שהשלמנו.
שכחתי את כל הפרידות, שכחתי את כל הפעמים שלא האמנתי שתבוא. שכחתי שפעם לא היית פה.
שכחתי את הפרק משאלתיאל קוואק ששם כלי השחמט קמו לתחייה, ושכחתי את היום הפוך כשחטפו אותי שדים וציירו עלי עם אודם שחור.
ושכחתי את כל הפעמים ששאלו אותי "זוכרת את זה מחומה ומגדל?" ו"איך קוראים להוא עם השיער", שכחתי את כל הפרצופים שראיתי בחיים ותמיד ידעתי מאיפה ראיתי אותם ומה השם שלהם.
שכחתי את מי שאהבתי
שכחתי את מי שאהב אותי,
שכחתי את הכישוף ששירה ואני עשינו ואיך אחר כך הוא גם התממש.

ושכחתי שלחצנו יד עם רוק והבטחנו להיות, ומאז אנחנו רק מנסות.
ושכחתי איך מרגיש לילה חם על העור, שכחתי את ריח הפריחה של קידה שעירה,
שכחתי את הטעם הסגול של התאנה.
שכחתי את כל החלומות על הכרית הזאת. שכחתי את כל המכתבים הנחים בקופסת
התרנגול.
שכחתי לבכות על הלילה ההוא.
על האיש ששכחתי לשכוח
יושב ושוכח אותי

דניאל שוורץ

להושיט יד

הטיפות בחוץ לא מפסיקות לרדת ורעשן נשמע היטב על גגון הפלסטיק שבכניסה לבית. לאחר כמה שעות של צפייה רובוטית בטלויזיה, אני שוקעת בשינה עמוקה. אני רוכבת על סוס ונופלת, מתעוררת מהבהלה משותקת. לא מצליחה לזוז. מנסה להרים רגל, יד, כלום לא זז. איזה חוסר אונים. ועוד כשאני לבדי בבית. אילו רק היה לי את מי להזעיק, שיבוא לעזור כשקצת קשה ולא בדיוק מצליחים. אני מרגישה הכל, רק לא חזקה, מרגישה מיואשת מעצמי - ודווקא ברגעים כאלה הייתי רוצה שיהיו לי כוחות-על, שאוכל להושיט יד והגוף מעצמו יתרומם מעלה, השמימה, ויעוף, בדרך גם יציל את העולם.

דרור גלבוט
נעצים וסלוטקס מוקדם מדי בבוקר, 2012
צילום

מחרוזת שירי הייקו

תהילה זאבי

מליון ידיים שקופות
מניחות כדרדורים לבנים
על חלוני
--
יומן:
שורות שאי אפשר למחוק.
--
הוא שם
אני פה
אנחנו אף פעם.

עפרי שהם

ילדות: שןחלב ראשונה
מונחת
בקופסת גפרורים
--
ערב קיץ:
נחש מזדחל
על אספלט שחור
--
בפי הכלב
נגרסות
שאריות הצהריים

גל אברהם

הקיץ באופק:
בארון,
הלמעלה יורד למטה.

שמרית ברזני

מעגל:
יד ועוד יד
סוגרות מרחקים

לידיה בר-אב

דמדומים:
על שמשות מכונית
פרפר
--
הרגל על דושת הגז:
האם כיביתי
את הכיריים?
--
עגלת קניות
עמוסה:
חסר לי משהו

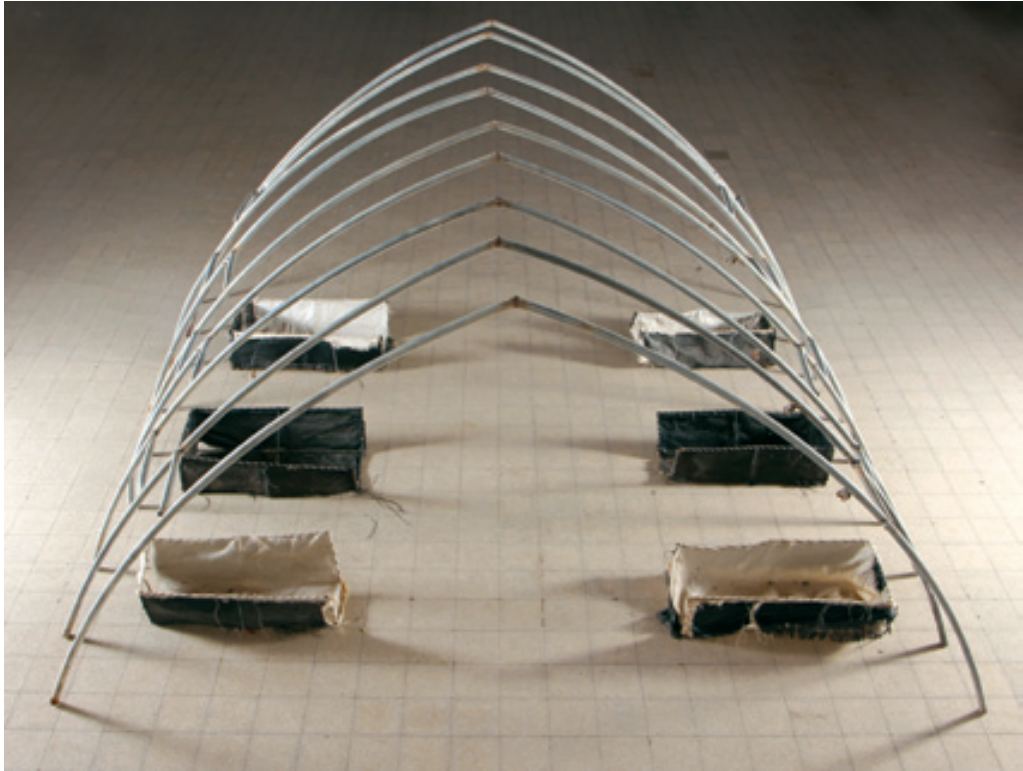
טל יהב

המנוע כבה:
טיפות הגשם מתופפות
על הגג
--

נותרתי לבד:
רוח לוחשת
בין שפתי הוילון

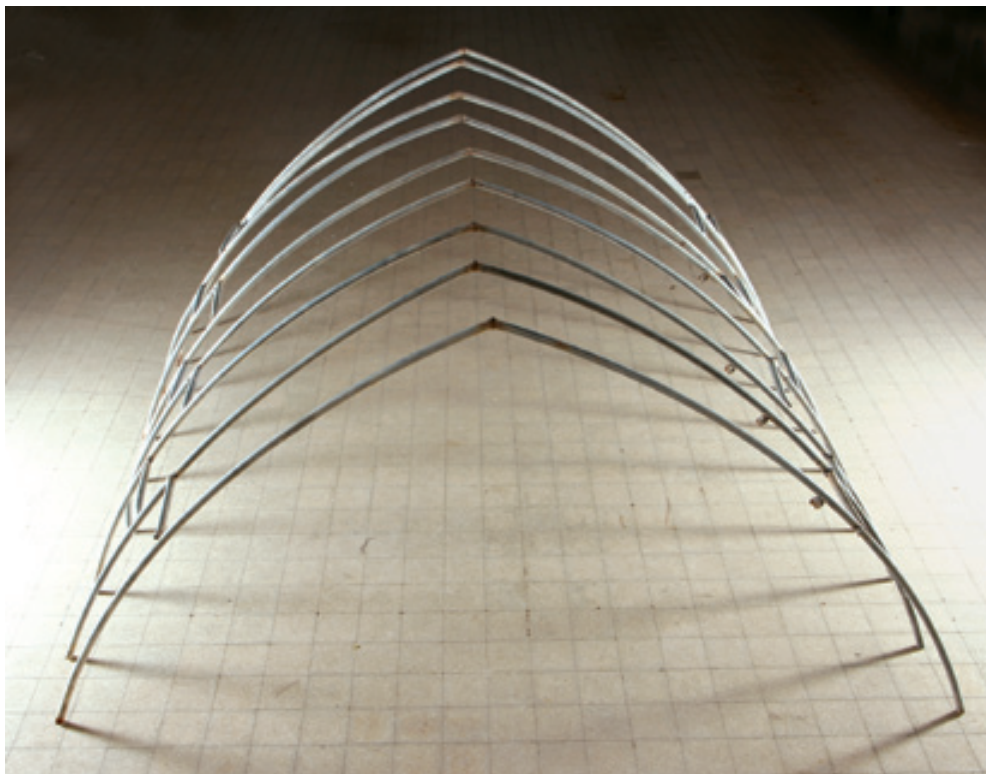
איתן פרבר

מול התנור
מחמם ידיים:
הבליפה הופך לעננים

צילום: דרור גלבוט

גלית וטרמן
תומכות דאות (פרט מיצב), 2012
ברזל מולבן

צילום: דרור גלבוט

גלית ושרמן
תומכות דואות (פרט מיצב), 2012
ברזל מולבן

נסיעה צפונה, על רגל אחת

השמים היו גבוהים ותכלים כל כך
שקשה היה לשער שיעלו בדעתנו זכרונות קודרים
או שנקרס פנימה.

אבל נסענו צפונה ודברנו.
למעשה, ההזכרות היא שמאדימה את הזכרונות.

- רציתי שילחמו עלי.

- מי?

- לא משנה מי. בלם.

- מלחמה - מלחמה? דו קרב?

- לא מדבר בנשק חם או קר.

די במחוות קטנות כמו לחישה.

שיציעו עבורי את כריות האצבעות.

ובאותו זמן בדיוק רציתי לקרע את הרחוב!

- אני לא מצליח לעקב אחריך. מה בדיוק חפשת?

ברדיו היה אהוד בנאי ועצרנו בצמת טורעאן לקנות חלבה.

- זה משנה? העקר זה מה שמוצאים ---

- תראי, תראי!

בקצה האצבע שלך עמדו חסידות על צנורות השקיה,

רוצדות בצעיף - עיני.

מְחִנָּה יְהוּדָה בַּעֲרֵב שַׁבָּת

אֲנַחְנוּ יוֹשְׁבֵים בְּאֵיזָה בֵּית קֶפֶה זְעִיר
דְּחוּקִים בֵּין תְּכֵשִׁיטִים לְתַבְּלִינִים.
אֲנָשִׁים מְמַשְׁשִׁים עֲגֻבָּנוֹת,
טוֹבְלִים לֶחֶם בְּשֶׁמֶן זַיִת,
טוֹעֲמִים חֶלְבָּה.

אַתָּה קוֹנָה לִי צְרוּר בְּלָנוֹת.

הָאֲנָשִׁים פֹּה קָשִׁים, קְפוּצֵי פֹה וְיָד.
אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיד אֶת זֶה
אַחֲרָת. תִּרְאָה,
הָעָרִים הַגְּלוּיֹת לְעֵין
הֵן הַעֲצוּבוֹת בְּיוֹתֵר.
לְמֵרוֹת שְׁלַחֲלוֹת יֵשׁ רֵיחַ חֶם וּמְתוֹק
קָשָׁה לְהֶאֱמִין שְׁאֵלֵהֶם רוֹקֵד מְעַל לְגִגּוֹת
אוֹ שֶׁהַשְּׁבֵת, בְּשִׁמְלָה לְבָנָה,
תִּרְדֵּ אֶל הָעָם.

אִם נִשְׂאֵל עֲכָשׁוּ "אֵיכָּה", מָה נִשְׁיֵב?

אֲנִי רוֹאָה עַל הַפְּרָחִים הָאֵלֶּה
שֶׁהֵם לֹא יִפְתְּחוּ לְעוֹלָם.

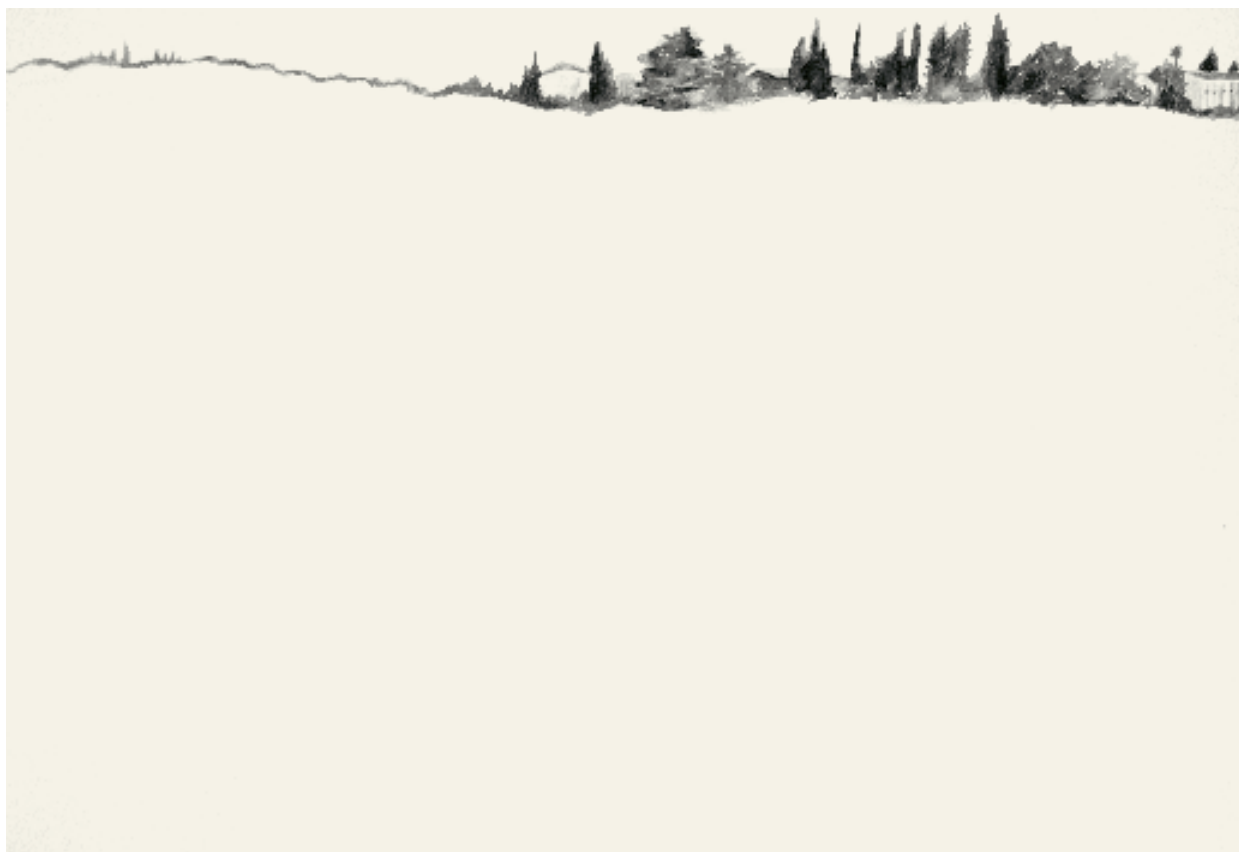
גלויות

אני חושבת עליך. מה אפשר עוד לומר?
עצי הדקל בצד השני
הם אשליה; כך גם החול הנרד.
מה שיש לנו הם בקבוקי
הקולה השבורים וריח
הביוב הגואה, מתוק מדי,
כמו מנגו על גבול
רקבון, שגם זה יש לנו.
האור סתם זעה, יתושים
ועקבותיהם; צפורים ו־חמקמק.

הזמן בא פה בגלים, מחלה, יום
אחר יום מתגלגל;
אני נעה כלפי מעלה, קוראים לזה
מתעוררת, ואז למטה לתוך הלילות
הלא שקטים, אף לעולם לא
לפנים. התרנגולים קוראים
שעות לפני שחר, וילד
נדהף מילל ומילל
על הכביש המצלק לבית הספר.
בבטן האנה בין המזודות
יש שני אסירים,
ראשיהם גלחו בכידונים, ועשרה ארגזי
אפרוחים מבי בחילה. כל אביב
יש מרוץ של נכים, מהמכלת
לפנסיה. זה סוג הזבל
שאני סוחבת אתי; וגזיר ניר
על דמוקרטיה מעתון מקומי.

מַעֲבֵר לַחֲלוֹן
בוֹנִים אֶת הַמְּלוֹן הָאָרוּר,
מִסְמֵר אַחֲרֵי מִסְמֵר, חֲלוֹמוֹ
הַמִּתְפֹּרֵר שֶׁל מִישֶׁהוּ. יְקוּם שְׁבוּ אֶתְּהָ נִמְצָא
לֹא יָכוֹל לְהִיּוֹת רַק רַע,
הַאֲמַנְנָם? בְּמִרְחָק הַזֶּה
אֶתְּהָ מִקְסֵם שׁוֹא, דְּמוּי מְבָרִיק
עֲדִין בְּאוֹתְהָ תְּנוּחָה
שֶׁל הַפֶּעַם הָאֲחֵרוֹנָה שֶׁרָאִיתִי אוֹתְךָ.
הוֹפְכֵת אוֹתְךָ לְצַד הַשְּׁנִי, לְמִקּוֹם
הַמֵּיַעַד לְכַתְּבֵת. הַלֹּאִי שֶׁהֵיִיתְ
כָּאֵן. הָאֵהָבָה בָּאָה
בְּגִלִּים כְּמוֹ הָאוֹקְיֵנוֹס, מִחֻלָּה שְׁנִמְשַׁכֵּת עוֹד
וְעוֹד, מְעַרְהָ חֲלוּלָה
בְּרֵאשׁ, מִתְּמִלְאֵת וּמְכָה, אֲזַן חֲבוּטָה.

מאנגלית: חגי רוגני

תמר נמרוד רוגני
שפיה, 2012
דיו על נייר, 36x48

תמר נמרוד רוגני
שפיה, 2012
דיו על נייר, 36x48

סוּנְטָה אַמְרִיקָאית

אַינְנוּ מְדַבְּרִים כְּמוֹ פְּטֶרְרֶקָה, אוֹ חוֹבְשִׁים כּוֹבֵעַ כְּמוֹ סְפִינְסֶר
וְזֶה לֹא אַרְבַּע־עֶשְׂרֵה שׁוּרוֹת
כְּמוֹ תְּלָמִים בְּשׂוּדָה קָטָן, חָרוּשׁ בְּדִיקְנוּת

אַלֵּא הַגְּלוּיָה הַמְצִיָּרָה, שִׁיר בְּחִפְזָה,
הַמְּאַלְצָת אוֹתָנוּ לְשִׁיר אֶת שִׁירֵינוּ בְּחִדְרִים קְטָנִים
אוֹ לְמוֹזַג אֶת רִגְשׁוֹתֵינוּ לְתוֹךְ כּוֹסוֹת מִדָּה.

אַנְחָנוּ כּוֹתְבִים עַל גַּב מִפֶּל אוֹ אֶגֶם,
מוֹסִיפִים לְנוֹף הַסֶּבֶר כְּמִקְבֵּל
כְּעֵינֵי אִשָּׁה אֵלֶיזְבֶּתְנִית שֶׁהִשְׁמֵשׁ בְּמַרְכָּוָן.

מִתְאַיִמִים שֵׁם תֵּאָר לְמוֹזַג הָאֵוִיר.
מְכַרְזִים שְׁאֲנַחְנוּ מִבְּלִים נְהַדֵּר.
מִבִּיעִים מִשְׁאֲלָה שֶׁתִּהְיֶי בָּאן

וּמִסְתִּירִים אֶת הַמִּשְׁאֲלָה שְׁנֵהֲיָהּ בְּמִקּוֹם שָׁבוּ אֶת
פּוֹסְעֵת חֲזָרָה מִתְּבַת הַדָּאָר, רֹאשׁוֹ מְרַכָּן
כְּשֶׁאֵת קוֹרֵאת וְהוֹפְכֵת אֶת הַמְּסֵר הַדָּק בִּידֵיָּהּ.

פְּרוּסָה מִן הַמִּקּוֹם הַזֶּה, אֶרֶץ שֶׁל חוֹף לָבָן,
כְּכָר אוֹ צְרִיחֵי קִתְּדֵרְלָה מְגֻלְפִים
יִנְקְבוּ אֶת הַמִּקּוֹם הַמְּכָר שָׁבוּ אֶת נִשְׁאֲרָת.

וְאֵת תְּשֻׁלִּיכֵי עַל הַשְּׁלֶחָן אֶת הַתְּצוּגָה הַהִפְיָכָה:
כְּמָה אֵינְצִים רְבוּעִים שֶׁל הַמִּקּוֹם שָׁבוּ הַסְּתוּבְכָנוּ
וְדַחִיסוֹת שֶׁל מָה שְׁאֲנוּ מְרַגְּשִׁים.

מֵאֲנִגְלִית: חֲגִי רוֹגְנִי

אחת ההצגות הטובות בעיר

אָנִי פּוֹסַעַת
לְעֵבֶרָה שֶׁל אַחַת הַהֲצָגוֹת הַטּוֹבוֹת בְּעִיר
חוֹלְפֹת עַל פְּנֵי שֶׁל הַגֶּן הַצְּבוּרִי
עַל פְּנֵי שֶׁל אַרְגֵּז הַחוּל שֶׁמְזַכֵּיר לִי
נְשָׁכּוֹת.
רוֹאֶה אַרְמוֹן נְדִיר עָלָיו חִלְמוֹתֵי, בִּילְדוֹתֵי
בוֹנָה עֲצָמִי
עַל סִפְסָלִים רִיקִים
תַּחַת פְּנִסֵי רְחוֹב הַמְּאִירִים לִי אֶת הַדְּרָכִי.

מְגִיעָה לְכַנִּיסָה שֶׁל מְבִנֵּה הַתְּאֵטְרוֹן
מְטַפֶּסֶת בְּמִדְרָגוֹת אֶסְפֵּלֵט
צָבָעֵן הָאֶפֶר
מְזַכֵּיר לִי אֶת הַסֵּתוֹ שֶׁבוּ נִפְלַתִי כְּעֵלָה שֶׁלֹּכֶת.
כָּל שְׂרָצִיתִי בְּאֶמֶת הִיָּה לְעוֹף.

צִיּוּרֵי פָחֶם מְקֻשְׁטִים מְסַדְּרוֹנוֹת צָרִים
לָהֶם כְּבָר הַתְּרַגְּלָתִי.

אָנִי עוֹלָה עַל הַבִּמָּה
הִיא מִתְחִלָּה, הַצְּגָה טוֹבָה
הַצְּגָתָה שֶׁל שְׁחֻקְנִית אֲשֶׁר פּוֹסַעַת
מְטַפֶּסֶת בְּמִדְרָגוֹת אֶסְפֵּלֵט
שֶׁצָּבָעֵן הָאֶפֶר מְזַכֵּיר לָהּ אֶת הַסֵּתוֹ
אֶת הַסֵּתוֹ שֶׁבוּ נִפְלַתִי כְּעֵלָה שֶׁלֹּכֶת.
כָּל שְׂרָצִיתִי בְּאֶמֶת הִיָּה לְעוֹף.

יהודית לויזון

בית הבד

אחר־כֵּף
בְּכִינוּ
מְצִירִים אַרְיָגִים
צְבֻעוֹנִים
עַל קִירוֹת
הַמְעָרָה.
פְּעַם אִשָּׁה גְבוּהָה
חֲרָטָה
אֶת תְּהוֹמוֹת
נַפְשָׁהּ
מִלְחָמַת הָאוֹר וְהַחֹשֶׁךְ
בְּקַעְקוּעַ
מְצָרֵי.
דְּרָקוֹנִים הַשְּׁתוֹלְלוּ
מִסְתַּלְטְלִים מֵעַל
הַשְּׁעָרִים.
פְּעַם הָיָה בָּאֵן
בֵּית
בְּדַ עֲתִיק
אֲבָל הַשָּׁמֶן לֹא
הִסְפִּיק.
אֲבֹן הָרַחִים
עוֹד
עוֹמְדָת
דוֹמָמַת
מִמְתִּינָה
לְגֹאֲלָהּ.

יהודית לויזון

אני חותרת בסירת-מתים מצרית

אני חותרת בסירת-מתים

מצרית

כף ידי

פתוחה.

אדוות קלילות

רוקדות סביבי

נחש מסביר פנים,

לקוי חמה

הופך לאור

נחש מרגיש

צפור.

ועולה תפלה

מתוך המצולה:

“בואי בלה”.

המדבר

הקולורדו לידנו ממשיך לזרום בנחת והרוח החמה ממערב, מכוון מדבר מוהאבי, מתחזקת. האמפרי בוגארט מגיע לקזבלנקה, אף אחד בדרך לא ביקש ממנו לצייר לו כבשה וגם אם היה מבקש אני לא ממש בטוח שבוגארט היה מסכים, למי יש זמן במלחמה לצייר כבשים, צריך למהר להרוג, או להיהרג, או לעשות כסף משניהם. מקזבלנקה עדיין לא רואים את הסהרה, צריך לרדת דרומה לַגּוּרָה, או למחאמיד, ואז כל מה שיש לך מול העיניים זה דיונות ענקיות של חול, חול זהוב, נקי, בתולי, ללא עקבות, חול מסתורין, צופן בתוכו אלפי סודות, והמדבר גלוי ובהיר עד כאב, ביום בוקר, מסנוור, מתיש, מעלף, ובלילה קר, מסוכן, מתחבא בחסות החשכה, מרמה, מסתיר את מחשבותיו ואת כוונותיו, כאילו תמים ובה בעת מוכן לכסות על כל מה שיקרה כאן. אתה יכול להעלם ואף אחד לא ידע, רק אולי אם תמצא איזו מערה, וגם אז זה לא בטוח. הרוח, אחותו של האור הקשה והחודר, תכסה אותך בערמות של חול, ולא תעביר את ההודעה הלאה, היא לא חייבת לך שום דבר, היא לא חייבת לאף אחד כלום, אין לה בית או מולדת שהיא צריכה להגן עליהם, היא מחוייבת רק לעצמה, אפילו לא לגרגרי החול, או לעצים, או לגמלים. כן, הגמלים, גם עליהם לא תוכל לסמוך, הם יכולים לשאת אותך ימים רבים, ולא תדע מה עובר עליהם, כלום, ואז, פתאום, יכריע אותם המוות בלי שנתנו לך רמז או סימן, בלי שאמרו קשה לנו, אנחנו עייפים. בעצם גם אתה לא יודע להגיד כשקשה לך, שאתה לא יכול יותר. אתה מרגיש לא נעים, ככה חינוכו אותך, לשירות המדינה והעם, כולם מצפים ממך למשהו, לא שתבוא ותבקש עזרה, אז אתה לא מבקש וממשיך הלאה, ומקווה שהמדבר יעזור לך, או הרוח, או הגמל שיוביל אותך לארץ חדשה, מסתורית, לא נודעת, שאף אחד עוד לא ביקר בה, אבל אתה לא תגלה אותה, כי אז גם היא תמות, כמו כל הארצות האחרות. אתה פשוט תעגון לחופיה ותשב ותביט בה, בבוקר ובערב, בצהריים תלך לנוח ותחלום שלא גילית משהו שהיה אפשר לגלות, ופעם ראשונה תרגיש טוב עם עצמך ותחשוב שאולי יש לך דרך, אולי מצאת כוון, ובלילות תביט בשמיים, ותראה איך חולפות עונות השנה, קבוצות הכוכבים נעות במסלולן, ורק כוכב הצפון נשאר במקומו, שומר על הכוון, תמיד מזכיר לך את הצפון, המוכר, הבטוח, שלא תעשה מהפיכות, שלא תחפש דרכים אחרות. אבל לך יש את המדבר, כי מי שרוצה לעשות משהו חייב להסתכן, ואין כמו המדבר להראות לך את הדרך, וללמד אותך מה זה סיכון, וגם הרוח יכולה להיות חברה שלך;

אם תדע להקשיב לזה היא אפילו תעזור לך, שזה כבר ממש משהו, אתה לא צריך לפנק אותה, או להגיד לה כל בוקר כמה היא יפה, כמו השושנה, היא מסתפקת בפחות, רק שתקשיב לה, שזה לפעמים הכל, כי מה בעצם אנחנו צריכים יותר, ואז, פתאום, תרגיש חזק, מלא, גם כשלא תהיה לגמרי בטוח בכיוון, ולא תחשוש לעשות טעויות, ולצחוק על עצמך, מותר לך, אתה לא אמור לדעת הכל; ותרגיש שחוץ מהמדבר, והרוח, יש עוד כמה שאוהבים אותך והם לא יתנו לך ליפול, ויחפשו אותך כשתלך לאיבוד בלי שתרגיש שאתה חייב להם משהו, כי הם יבואו ממקום אחר, ממדבר אחר, מרוח אחרת. הם ילכו בדרכים שלהם, ולפעמים תצטלבו בדרך ותחייכו אחד לשני, ותגידו שאתם מחפשים את הדרך, ותשמחו לקבל עזרה, ואחר כך תמשיך, בלי שמישהו הבטיח לך משהו, ובכל זאת תרגיש טוב. וכשתגיע לדרך שיש עליה הרבה סימני רגליים, תחפש סביב דרכים נוספות, וגם אם בהתחלה לא תמצא, זה לא אומר שאין, זה רק אומר שבינתיים לא מצאת. אל תמהר להצטרף לדרך המלך, הדרך הזאת הולידה מספיק אימפריות ודתות שזרעו מוות רב תחת השמים, אין שום סיבה שתהיה חלק מזה, ממש לא, אתה מספיק חזק ללכת בדרך שלך. תזכור, המדבר חיסן אותך, ויש לך סבלנות להקשיב לרוח, ואולי גם את עייפות הגמל כבר תוכל לזהות, אפילו שזה לא קל ולזקח יותר זמן.

מתוך הספר WAWONA - הרוח השומר על העצים הגדולים,
שיצא לאור בשנת 2007 בהוצאת רימונים.

שאלת תם

גם התם ההוא
דורש ושואל בהלכות הפסח
- בדרכו שלו.

ספק הולך, ספק פוסח
מדלג על חשף ההרים
ומקפץ על פירשאל
פוסח על הסעפים
יודע, הו, כמה יודע
להתנכח, ולשאל
לומר דברים שלא צריך.
כן, מתפכח, לפעמים
מיזין נצח, מריחו המשכר
אבל כדי ללגום שוב, להסות
לבן המתחכם, המנקר...

לרגע מרגעים, כאיש בין האישים
גם הוא הולך בנחת, בשוכה
אך למשנהו - מכרכר ומפוז
כמו אותה העו
הנחותה, השוכה,
בעת אבדה דרכה אל דיר המעשים
והיא נותרת, בדרכה שלה,
ובדעה רכה, צלולה,
בשדה המחשבה.
אל דאגה. עדין הוא עושה

אֶת כָּל אֲשֶׁר נִדְרָשׁ;
אֲבָל מִזְמַן, כְּבָר לֹא עָקַר - הַמַּעֲשֶׂה
אֶלָּא הַמִּדְרָשׁ.

וּשְׁאֵלַת הַשְּׁאֵלוֹת,
מֵעַמִּיד פְּנֵי הַתָּם
שְׁאֵל יִשְׁאֵל:
אֲחֵר הַעֲזֹתִי לְגִלוֹת -
וְלוֹ הֵיטֵי שָׁם
הִקְיִיתִי נִגְאָלִי!...

נעול

פתח לי שער בעת נעילת שער
הזה כָּבֵר נְעוּל
הגמול
הוא פתיחת שער חֲדָשׁ.
אני יכולה, אמורה
לפתח אותו בעצמי
אך
שערי רקיע לִבְטַח חֲזָקִים מִשְׁלִי.

יש אדם בירושלים
קוראים לו אלי הנביא
(במקרה הוא אבא שלי)
אפלו אלהים
לא מוצא אותו.
ואני
סלח לי אלי הנביא,
אך אין בכוחי
להתפלל לזה.

סלח לי כי הרחקתי לכת
עשיתי זאת על מנת לנעול את השער הזה
שיפתח לי שער חֲדָשׁ
אל שקיעה שתזכיר לי
את קדשת הדברים
שעושים אדם מאשר.

לזה אני מתפללת

אשליית הזהויות ותעתועיה באדם: מה בין האדם, מלאכתו וזהותו?

ברצוני לעסוק כאן בשאלות המנקרות בי מזה ימים רבים, ואשר לבסוף הביאו ליצירת פתח שדרכו חדר משב רוח חדש. בעידן של ערבוביה ומתחים בין מסורות למודרנה, אני תוהה אם ניתן לבטל זהויות מגדירות קיום, כגון הזהות הדתית והזהות הלאומית. זהויות שבהן מחזיק כל אדם. האם אפשרי לבטל זהות "מוצקה" וליצור במקומה זהות חדשה? כמו כן, מדוע, ואם בכלל, יש צורך בבניית זהות חדשה לאדם?

כאשר אנו עוסקים בנושא זהות האדם אנו נצרכים לזהירות רבה. אמנם, כאשר נוצר הצורך לבחון את סיבת היחס השלילי בין זהות אדם אחת לחברתה, כדאי לנו להבין תחילה כיצד נוצרות זהויות ואיך ניתן להבנותן מחדש. הבנה כזו תאפשר בידינו את הרכבתו של פאזל אנושי, המורכב ומקושר דרך צירים ונקודות השקה בין כלל הזהויות המתקיימות בעידן הטכנראנושי של ימינו, לכדי יחידה אחת.

כיום, הזהויות הדתיות הן השליטות העיקריות בממלכת רוח האדם. זהויות אלו, כמו גם זהויות לאומיות, מייצרות חיכוכים ביניהן וגורמות למלחמות בין תרבויות וכן למלחמות על משאבים. הן הזהות הדתית והן הזהות הלאומית מצריכות את האדם העוסק בהבנייתן במלאכת חשיבה ותכנון. אם הבניית זהות האדם היא מלאכה שבה עוסקים אחדים מן האנשים, הרי למלאכה זו, תהא אשר תהא, קיימת תכלית. אם כן, מה היא אותה תכלית של מלאכת הבניית הזהויות? בטרם אעסוק בשאלה זו אנסה להסביר כיצד האדם יוצר את מלאכתו.

האדם העושה מלאכה מקבץ לידיו חומרי גלם מסוגים שונים, מעבד אותם בעבודה קשה ומאומצת, המצריכה מחשבה ותכנון, יצירה בפועל של מחשבת התכנון, ולבסוף - בחינת המוצר המוגמר לאור מחשבת התכנון. האדם עושה שימוש בכל העומד לרשותו מהסביבה כדי לשנות וליצור את מציאותו, כאשר בכל שלב עולות וצצות בעיות ושאלות חדשות שעליהן יש לתת פתרון. למעשה, מלאכת האדם היא תהליך ארוך וממושך. בתהליך זה, היצירה בפועל מתקיימת זמן רב (הדבר תלוי במחשבת התכנון), ואילו בחינת המוצר המוגמר נעשית רק בעתות הצורך, אותן מְזַמֵן הזמן.

האם בימינו ניתן לומר שזהות האדם הינה תוצר מתהווה? שהרי את גמר המלאכה של הבניית זהות האדם איננו יכולים לחזות לעולם, אם כי יש בידינו להשפיע על מאפיינים מסוימים, אשר ימשיכו בוודאי ללוות את תהליך היצירה של מלאכת

זהות האדם. אם נקבל את ההנחה כי זהות האדם היא מלאכה ממש, אזי ניתן לומר כי זהויות שבהן מחזיקים כולנו, כל אדם וזהותו הלאומית-דתית, הינן זהויות מלאכותיות, מפני שהן תוצר של מלאכת האדם העוסק בהבניית זהות. כפי שבגדים הם לבוש לגוף האדם והם תוצר מלאכותי אשר עבר תהליך יצירה, כך הוא גם תהליך היצירה של מלאכת האדם - של זהותו. מכאן ניתן לומר כי זהות האדם היא מלבוש לרוח האדם, ועל כן לבוש הגוף ולבוש הרוח הנם מלאכה - מלאכת האדם.

לתפישתי, לבוש הרוח קודם ללבוש הגוף, כי הראשון סיבת השני - לכן ראוי יהיה כי בחתירתנו לקדמה ולשגשוג אנושיים, נשים לבנו לבחון היום את טיב המוצר המהווה בעבורנו לבוש לרוח האדם שבנו. מלבושים רבים לרוח האדם, כל לבוש כזה כל-כך מאוהב ומכונס בעצמו, עד אשר יעשה כמעט כל דבר כדי לשמור על גווניו ועל צורתו. מלבושים אלה מצויים לתפישתי בתהליך בלייה, ואף על פי כן אנו ממשיכים לסייע זה לזה בזירוז תהליכי הבלייה, בדרך כלל על ידי שלילת מלבושו של האחר.

אני מעריך כי השגה זו קשה תהיה על בני-האדם אשר לבושם ובגדיהם הרוחניים הרקומים והתפורים לעורם נמצאו כמלאכותיים, עד כי קשה עד מאוד יהיה להסירם, שכן חומרי הגלם לבגדים אלו הינם מקורות המצויים בשכל האדם. אלו הם ערכים זהותיים בעלי שורשים עמוקים. כדי להסירם יהיה על כל אדם לעשות מאמץ אדיר, מאמץ עצום, מאמץ אלוהי של ממש, כי כעת האדם נצרך לברוא את עצמו מחדש, כעת יהיה עליו להשיל את בגדיו ומלבושיו המתבלים בעקבות הזמן, להשילם וליצור תחתיהם לבוש חדש לרוח האדם - בו נתפאר ונתהדר כולנו.

הדרך אל אותה תפארת היא דרך קשה. דרך זו מחייבת ויתור מרצון, מתוך ידיעה עמוקה ומתוך השלמה עם אותה ידיעה עמוקה (קבלה). בשם ידיעה זו מבקש אני מכם: לא לדרוש ממני להיות "יהודי" גאה, וגם לא "ישראלי" גאה, ואף לא "אתיופי" גאה - כל אלו הינם כאופנות מתחלפות על רצף האירועים והחוויות היום-יומיות שבחיי. בקשו ממני להיות אדם הגאה: להיות שייך למין האנושי. אני רוצה להיות בן-אנוש הגאה בהיותו אדם, לכבד את הזכות אשר נפלה בחלקי להיוולד אדם המזוהה בשם 'זונדיפראו אבי זגייה'. אדם חושב, אדם גאה, בן-אנוש.

מאחר שכולנו בני-אדם ולכולנו אותן זכויות ואותן חובות בעולמנו זה, מדוע אין אנו נוהגים האחד כלפי השני בדרך הראויה לנו כבני-אדם משכילים, מפותחים דינו, על-מנת לראות כי לבוש הרוח מחייב אותנו לעצור את דהירת "סוסי המחשבה", כדי שנוכל להמשיך לשלוט בגורלנו האנושי? מתי נתחיל לראות האחד את חברו בדרך האמת כאדם לאדם אדם? בהיעדר לבוש לרוח האדם הזהה לכולנו (אין בכונתי להורות על ביטול ייחודיות הפרט - כי אם על העצמתו) נמשיך להתייחס זה לזה כאדם לאדם זאב.

הבה נפקח את עינינו בעת הזו, נקדים ונהיה הראשונים ליצור את הלבוש לרוח האדם, אשר יהא מבוקש ברחבי התבל - כי האדם צמא לכך בכל מאודו ובכל נפשו. אני שואל את עצמי: היכן רוכשים לבוש לרוח האדם? מי מוכר אותו כיום? מזה ההיצע ומה הביקוש? מי הוא יצרן לבוש הרוח הטוב ביותר? מי המותג המנצח והבלתי-מעורער בתחום המלאכה הייחודי הזה? ועוד: האם האדם אשר חי בישראל מוכן לקחת יוזמה זו, או שמא ישאיר את המלאכה בידי אחרים?

אל לנו לפחד ולהיחרד מן המלאכה הניצבת בפתחנו. לבי נוטה להישמע ליאנוש קורצ'ק הגדול: "לתקן את העולם פירושו לתקן את החינוך". הבה נחנך את האדם להיות רק אדם, כדי שבאמת יהיה אפשר לנו כבני-אדם שונים להיות אדם לאדם. הבה נבנה מחדש את לבוש הרוח של האדם, בדרך אשר תועיל לנו ותאפשר משמעותית את צמצום היחסים השליליים בין הזהויות המלאכותיות השונות, הן הדתיות והן הלאומיות. בואו ונעצב ביצירתיות ובססגוניות את הלבוש לרוח האדם של העת המודרנית. ניצור לבוש שיהא ככתונת פסים של מלכים אשר דרכם כדרך ההולכים במסילת ישרים.

האדם אשר מיוסד על ערכי הדמוקרטיה במובנם העמוק והרחב, לצד הכלל "ואהבת לרעך כמוך", יהא אדם טוב לעצמו וטוב לסביבתו. חינוך ערכי-מוסרי הרואה את בני-האדם כולם בצורה שווה והמתייחס לצרכיהם, לצד סינון וטשטוש הגוונים אשר על לבוש רוח האדם - המבדילים בין אדם לאדם - הוא הדרך להגשמת שאיפתנו לחברה אנושית מתקדמת.

לסיכום, הדרך ל"ביטול" זהות דתית או לאומית - המצריך את פירוק הזהות, בחינת מרכיביה, סינון והשלכת הנשל ותוצרי הלוואי של תהליך הבלייה של אותן זהויות - היא רצופת מהמורות ומכשולים. אך כולי אמונה כי הדבר אפשרי. כדברי החוזה, או אולי החוזה? "אם תרצו אין זו אגדה".

צילום: אברהם חי

ורדה יתום
ממוטגרות (פרט מיצב), 2012
חומר וגומי, גובה 15

החפץ

עלה נא אלי נערי, שב על ברכיי, ושמע שירת אדם - לבנו. [...] האם כבר הגידה לך אמך, מה היה לנו כאשר היינו רק שנינו על פני האדמה, רק אני ואימא? מוצאותינו היו מקדם, בגן שמקדם לנו. היו בו עצי פרי לרוב, ומים רבים. זוכר אני את רגלינו מהלכות יחפות בין אילנות השדה, מתקרבות חרש אל חיות הארץ. אל הפיל, אל הצבי ואל השועל. למדנו אותן. הידעת שלנשר עין כה חדה שהוא מבחין במזונו ממרחקים? הידעת שבת היענה מסוגלת להביס את הסוס בריצה? הידעת שהדבורים עפות במסלולי שמיניות כדי לאותת לחברותיהן היכן נמצא הצוף בשפע? למדנו לכבד את החיות ולהוקיר את החכמה הצפונה בהן. הן היו פה עידני עידנים לפנינו, ואת ביתנו אנו חולקים עמן. כל כך הרבה יש לי לספר לך, ילד שלי. התבונן בשמים ובכל צבאם. השמת לבך אל חוקותיהם? לילה לילה מטיילות קבוצות הכוכבים מעלינו, ואת הרצועות ביניהן אי אפשר להתיר. יש מיני נפשות המנווטים את דרכם בעזרת הכוכבים. אולי נוכל לנווט כך גם אנחנו, מתישהו. הו, בן. אנחנו עמלים ומתייזעים כך מבוקר עד ערב, וכמעט שאין לנו אפשרות לשוחח זה עם זה באמת. אני שמח שהודמן לנו לדבר הפעם. לעזאזל עם העבודה הארורה הזאת! הסתכל אלי, בני. לא עבדנו כך מאז ומתמיד. לא ולא. האם סיפרה לך אמך מי הטיל עלינו את העמל הזה? אני סיפרתי, ובכן, אם כבר סיפרתי, בוודאי השמטתי איזה פרט. אספר לך שוב, והפעם אספר לך הכול. [...] הראית מימך את הגן שמקדם? המכיר אתה את בעל הגן? היו היה לו חפץ שהוא הרחיק מידינו. הוא הניח אותו בפינת הגן, אך לא החביאו מעינינו. לא היה בו שום דבר יוצא דופן בהשוואה לשאר החפצים, ואכן תחילה לא נמשכנו אליו. הוא היה מחופץ כמו כולם, חפיץ כמו כולם, וחפצו נראו דומים לחפצו של יתר החפצים, אולם החפץ עצמו היה שלו, ולא שלנו. יום יום עידרנו את אדמת הגן, טיפחנו את החפצים כולם וטעמנו מחפצו ציחה כאוות נפשנו. מלבד החפץ ההוא. והוא לא ירד ועידר את אדמתו. והוא לא טרח ודישן את שורשיו. והוא לא בדק מתי חפצו מתוקים ובשלים לקטיפה. ובכל זאת לא פחת יופיו בעינינו משאר החפצים. בלעדיו היה הגן חסר תוכן, ואולי כך גם כל העולם. על כל פנים, כך חשבנו בתחילה. יום אחד ניגש אלינו אחד מעובדי הגן. היודע אתה מה אמר? שיקר? נכון, הוא קצת שיקר. אך דבר אחד בדבריו היה אמת לאמתה. לחפצו החפץ היו סגולות נפלאות, ובעל הגן שמר אותן רק לו. אדון הוא היה לנו בזכותם, ובסמכותו הוא חישב לעצמו לנכס לו את חירותנו להחליט מה טוב ומה רע. דומה היה החפץ ליתר החפצים שבגן, אך בתוכנו היה שונה מהם לגמרי. כן. לקחנו מפריו. הנה שמרתי לך קצת. התיקח ממנו גם אתה?

יעל בן-צבי

גלות

זה אבא שלי שאמר לי
"את לקחת על עצמך גלות".

מי שמדבר.

אני?

לקחתי?

ואולי אתה נתת?

כלומר הטלת

כלומר תבעת

אחרי כל-כך הרבה שנים

להיות אתך, לגדל אתך, לנדוד אתך

מכפר גזיבוב לרחוב גזיבוב לרחוב טבארדה לרחוב פנסקה לבתי פריבס לאוטווצק

לברלין לוינה לצוויקאו לגרנובל

לטורבינות שבנית ובנית ובנית

לעבודה הקשה בממגורות הגדולות של הדוד מייטק בדנציג

לארץ ישראל

גלות 2

א

עכשו אתה מדבר על גלות?
עכשו נזכרת?
איפה היית אז,
כשילדה קטנה בגן הילדים הייתה
שומרת אחיה?
שמרה והרגה, שמרה והרגה
רקדה ושמרה, רקדה ושמרה
שרה ושרה ושרה ושמרה
"גלות" אמרת, אבא
ולא ידעת בינה
ולא זכרת שהיה זה שם המשחק כבד
בגן הילדים, ועוד לפני ולפני ולפני
בטורם אני היינו
בטורם הוא היינו
בטורם אני הוא

ב

בוא נשחק בגלות.
למשל: אני אתה
אתה אני
אני היינו, אני נהיה
אתה היינו, אתה נהיה
אתה אומר אין אמא, איפה אמא?
אני אומרת יש אמא, הנה אמא
אתה אומר אמא אחות אחות
אני אומרת אחות אמא, אחות אמא
אתה אומר אין אבא. היה אבא?
אני אומרת אין אבא, היה אבא.
אתה אומר האמא
אני אומרת אמא, אמא, אמא, אמא
אתה אומר אבא, בכל זאת
אני אומרת אבא?

אלי שמיר

אידיליה

זוהר אדם הפרי
בין העלים.

הרף עין
אחר הצהריים
צל בין ערבים
וערב.

אור לבן מטל
על אדמה ענקית.
ברחמה טמון אבי מזה שלשה ימים.
הרם עיניך וראיה
מאחורי מסך של אבך
אקליפטוס בודד
עומד.
סככות ריקות מטילות צל שחור
על זבל יבש.
עמוד חשמל עקום,
מתעקש
ליד האלון
תאילנדיות אוספות בצל בדממה.
מזהיבה קלפת הבצל
מול פרמל כחלחל
משתאה.
ובאור,
כאן קרוב,
בסתן קטן
ובו עץ שזיפים
ונערות.
אילת ויסקמין מנצרת
קוטפות את הפרי הבשל.
לפניו, בין הקוצים, כורעות
לילך דפנה ושיריה
עם שתי גדיות.
סוערת תנועת העשבים
על הרגבים. השחורים

אלי שמיר

אידיליה 1

בנות שמיר ויסמין מנצרת עם שתי גדיות

2012

שמן על בד, 150x150

אלי שמיר
פרידה, 2012
שמן על בד, 175x237

הדס שדה

סדין לבן

זה היה בחורף. מול עיני נפרשו שבילי אנשים לובשי שחורים. מעבר לשער הגדול רבצה רחבה גדולה מוקפת אבנים ופרחים צרורים. במרכז הרחבה התגודדו אנשים סביב וילון שחור. אבא עומד משמאל, הדודה לידו, הוא ניגש לצלם המכוסה בטלית. רחש קריעה מפלח את הדממה. קולות יבבה ובכי נשמעים סביב. הצפיפות גוברת, אני נדחקת בין אנשים ולא מבינה, מביטה בעיניה של הדודה. דמעות זולגות מעיניה, כך גם עיניו של אבא. השיירה מתקדמת, בראשה העגלה ועליה הסדין. גלגליה חורקים. הסדין מקפץ על השביל הרעוע ושניהם מדלגים מעל השלוליות. נחיל האנשים פונה לפתע ימינה. שורת אבנים מסותתות ניצבות מימיני ומשמאלי, שורות ארוכות עד מעבר לאופק. רק הנחיל השחור בולט מבעד ללובן האבנים, ראשו מגיע ועומד מעל פיה הפעור של האדמה. הקולות מתגברים ומבקעים את הדממה. אני נמשכת לאחור. לרגע יכולתי לראות איך נמשך הסדין ומתחתיו... לקול הצרחות המתגברות, האדמה מותחת את פיה הפעור. אנשים ממשיכים לאחוז בי ולמשוך אותי הרחק משם, עד למקום שבו נדמה שדבר לא קורה.

פרידה

לפני הלוינתך הארץ שגופי מאכלס מנסרת בי
במימנות נתחי לב וכבד
בגדים חסרי סיבים בידי כוחות הטבע
מחקים תחנתו של פבלו נרודה
"אם אמות, חיי אותי בכל טהר כוחך..."

כשילדי נוחתים
אני מהדקת את תריסי הרגש
משחררת גיזר פחדים
נהר תת קרקעי גולש על גדותיו

חדר המתים מוביל את רכב הקבורה של חברי ילדות ומשפחה
שמטלטלת בכוח מול בד חי
גוף מבצר בסכנת הצפה

מתאימים זרזיף קר שמצמיד אדמה רכה לעור
המלים שמסמנות את דרכנו נעלמות במהרה
הדמן החי כעת תובע אותך בחזרה
סוללות ריקות ממלמלות בחלשה את מנגינתך
עד שמאמץ אנושי משתלט על בית הקברות
משנה צלילי בלים וקולות

קלפה מנכרת של נשף מסכות מכסה את שרירי
פני המדברים את תקוותיך
מתרגמים ומתאימים
את לבבות הדור הצעיר
מלים מעורות את העין
כמו גשם המפלח את האדם בלהבים
תובע נוכחות באינות

רעש אדמה לוכד אותי בשורת המתאבלים
הסכר מתנפץ בידי חברה לספסל הלמודים
בשחזור לחשושי שלחן עתיקים על עברנו האבוד
כוח הכבידה נפרד ומפזר שירים
ברסיסים חדים

מאנגלית: משה ב. יצחקי
(הציטוט משירו של פבלו נרודה:
'סונטה '94 בספר: מאה סונטות
אהבה)

פרידה מבוסטון

לֹאט לֹאט אָמוֹת בְּדֶרֶךְ אֶל בֵּיתִי,
וְהִצְרִלְס רִיבֵר יִכְחִיל אֶת מִימִיו,
יִתְקַשֵּׁט מִפְּרָשִׁים לְבָנִים,
בְּגָדָה שְׁמֵמוֹל בְּתִי בִיקוֹן הֵיל הַיִּשְׁנִים
יַעֲרָמוּ בְרִיק עַל בְּרִיק,
בְּעִמְקָם מְגֻדְלִים לְבָנִים וְזִכּוֹכִית
בְּתִים לְעִמְק בְּתִים לְעִמְק זְמַן.

לֹאט לֹאט אָמוֹת
וְהִעֲצִים לְצַדִּי הַנְּהָר יִלְהִטוּ,
יִחַגְּגוּ בַתְּשׁוּקָה, בְּכָל צְבָעֵי הָאָדָם,
אֶת מִסַּע גְּסִיסָתָם.

לֹאט אָמוֹת בְּתוֹף בֵּיתִי.
הַנְּהָר יִקְפִּיא מִרְאוּתָיו בְּתוֹכוֹ וְיִלְבִּין,
הִעֲצִים יַעֲמְדוּ זְקוּפִים וְשְׁקוּפִים
יִנְשְׂאוּ אֶת שְׁלֵדָם הָעִירָם,
יִבְכוּ אֶת יָפִים.

בְּלִילוֹת מְאִי הַבְּהִירִים תִּשְׁלִיף בִּיקוֹן הֵיל
אֶת כָּל אִוְרוֹתֶיהָ לְתוֹף הַנְּהָר,
וְאֲנִי הַמְּתָה
לֹא אוֹכַל לְעֵלוֹת עַל גְּדוּתִי
בְּשָׂרְב הַלוֹהֵט בְּתוֹף בֵּיתִי.

יעל בן-צבי

דידו ואניאס

על קינתה של דידו באופרה "דידו ואניאס"
מאת הנרי פרסל (1659-1695)

א

אני לא יכולה לחיות יותר
את גורל האוהבים המר של דידו ואניאס.
במיוחד לא של אניאס.
ובעצם, אם לומר את האמת,
בתור דידו אני דוקא מתפקדת לא רע.
תמיד נעזבת תמיד
נעזבת לנפשה תמיד
מאבדת את נפשה לדעת
שאין בכוחי, שאין בכוחה
לשאת את הפרידה.

בעצם, אם לומר את האמת בתור דידו
היא מתפקדת הרבה יותר טוב
מדידו, שיש לה מישהי לחיות אצלה בזכרון
("Remem-ber me! Remem-ber me"),
היא חושבת גם כמה טוב לבלינדה
שיש לה מישהי לחיות אותה
בזכרון.

אָנִי פּוֹחֶדֶת, פֶּרְסֵל,
 אָנִי פּוֹחֶדֶת כָּל־כֶּף
 שֶׁהִיא תִשְׁמַע שׁוֹב אֶת מֵה שֶׁשָּׁמַעְתָּ אֶתְּהָ
 (!Remem-ber me! remem-ber me).
 הִיא עֲשׂוּיָה חֲמָרִים כָּל־כֶּף עֲלוֹבִים,
 שֶׁאֵין בָּהֶם כּוֹחַ לְעַמֵּד שׁוֹב בְּבִכֵי שֶׁל דִּירוּ.

אָנִי פּוֹחֶדֶת, פֶּרְסֵל,
 שֶׁאִם הִיא תִשְׁמַע אֶת זֶה שׁוֹב כְּפִי שֶׁשָּׁמַעְתָּ אֶתְּהָ
 (“Remem-ber me! remem-ber me”),
 הִיא תִתְּפָרֵק וְתִלָּךְ חֲמָרִים חֲמָרִים
 לְמָקוֹם שֶׁהִלְכָה אֵלָיו דִּירוּ
 בְּרַב צַעֲרָה.

גשר המתאבדים, לונדון

הפּרָחִים הַחֲלוּ לְהִגִּיעַ בְּיוֹם רֵאשׁוֹן,
קְמִלִים בְּחֹם, מִכְתִּירִים אֶת
מַעֲקֵה הַסּוּרְגִים, שְׁנוּעֵד,
מִן הַסֵּתֶם, לְמִנֵּעַ
אוֹתָם מִקְרִים צְפוּיִים מְרֹאֵשׁ.

אֶךְ בְּכֹל יוֹם מֵאָז, מִתְרַבֵּים
הַזְרִים, צְרוּר מִצְטָרֵף לְצְרוּר נְבוּל,
חֲבֻצֹלוֹת נִרְקָבוֹת וְהוֹלְכוֹת, וְצִפְרָנִים, וּפְתָק
בְּשִׁקִּית נִילוֹן מִצְמֵד
אֶל הַמַּעֲקָה - "נָא לֹא לְקַחֵת אֶת הַפְּרָחִים."

יוֹם שְׁלִישִׁי הַיּוֹם. הַמְסֵרִים הֵם כְּבָר עִם רַב.
"גִּימָס הַיְקָר" הֵם אוֹמְרִים, "אוֹהֲבִים אוֹתְךָ, מִתְנַעֲנָעִים.
לְעוֹלָם לֹא נִשְׁבַּח.

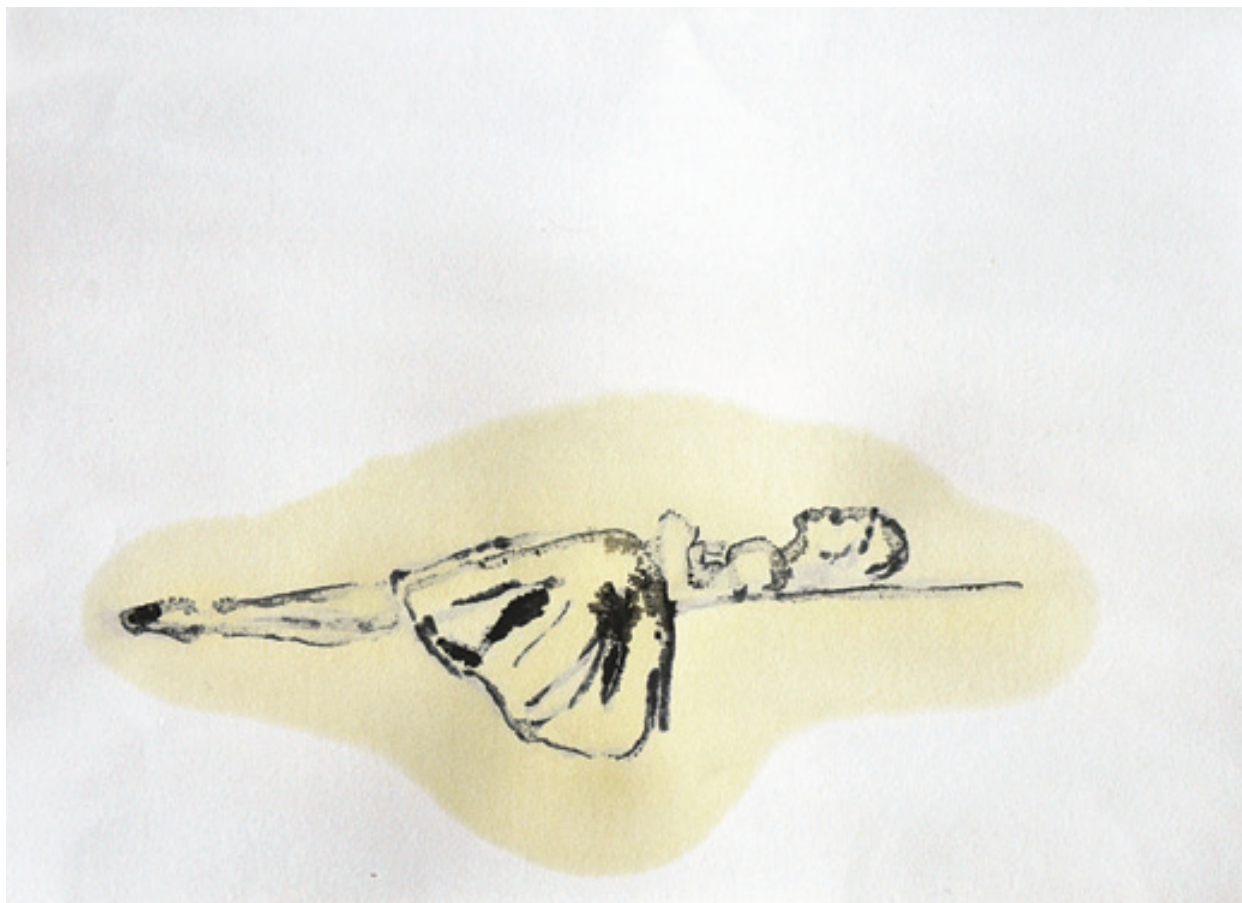
הִיָּה לָנוּ כָּךְ טוֹב בְּיַחַד."
וְאֵז שְׁנוֵי פְתָאוּמֵי בְּמִזְג הָאֲוִיר,
רוּחוֹת שׁוֹאֲגוֹת וְנֶשֶׁם. אֶף עַל פִּי כֵן

רְאִיתִי אִישׁ קוֹדֵר נִשְׁעַן שֵׁם אֶתְמוֹל,
מִצַּח אֶל הַתִּיל; וּמִיִּשְׁהוּ
הַנִּיחַ עֲנַף בּוֹדְלִיָּה
וְזָר פְּרָחֵי גִזָּר בְּר
שֵׁם בְּמִקּוֹם הַהוּא.

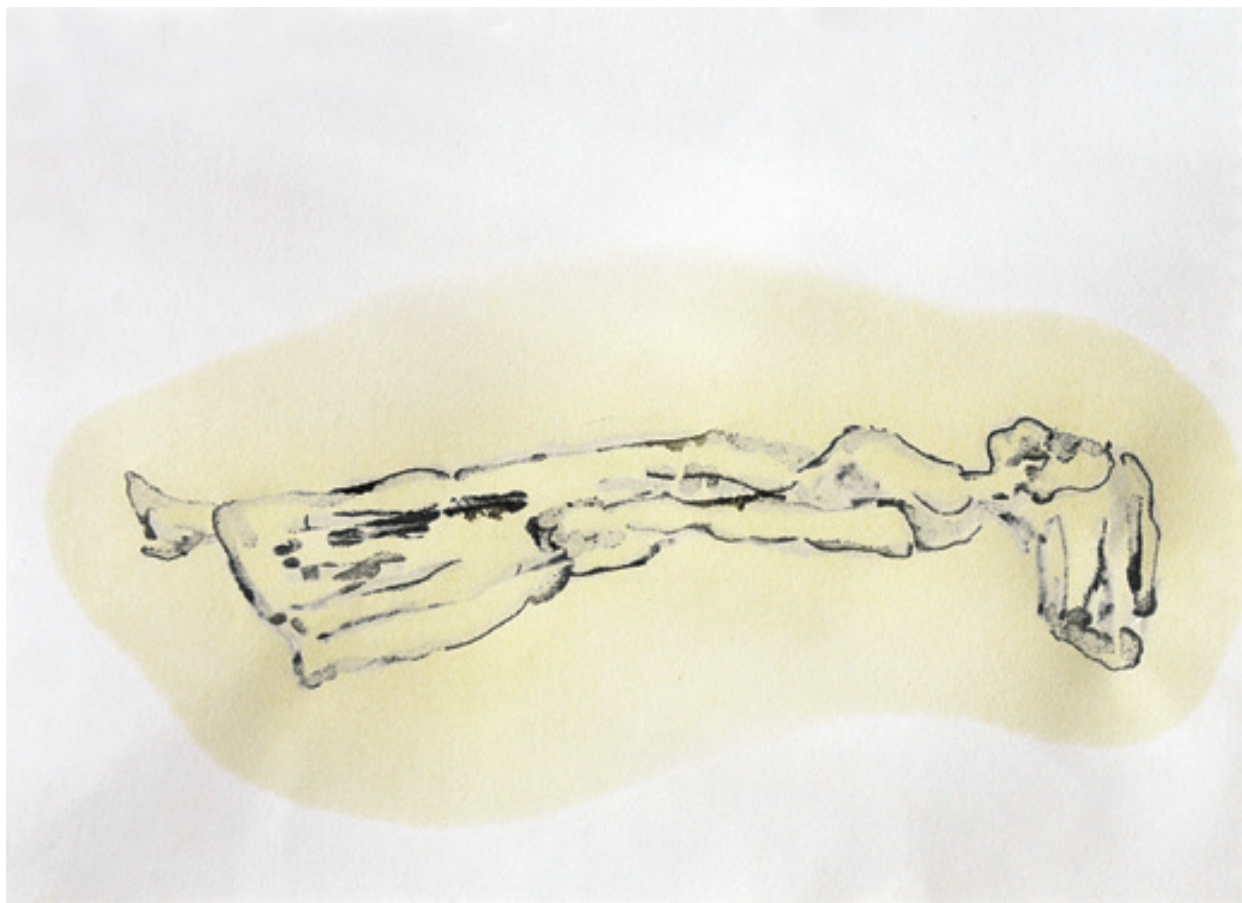
הָאֵם נְפִלָּה? קִפְצָה? מִנֵּת יִתְרָה?
עַל הַפְּתָקִים חֲתוּמִים שְׂרוֹן, קֶאֶרֶן, טִים,
הַדּוֹר הַזֶּה, סוֹף הַעֲשָׂרָה, רֵאשִׁית הַעֲשָׂרִים.
מֵה קָרָה לוֹ,
לְגִימָס, שֶׁהֵבִיאָם לְהַשְׁאִיר
אֶת הַפְּרָחִים, אֶת הַשְּׂמוֹת?

הגלויה שלי,
רפרודוקציה של ציור ב"טייט",
תחובה בין סורגי המעקה.
"גימס היקר", היא אומרת,
"איני יודעת מי אתה ומה קרה.
צר לי על אבדנך ועל חבריך.
הם לוקחים את זה קשה מאוד."
שוב שנוי באויר, כף קורה לרב.
גל החם חלף. הגשם קרוב.
מתבשות או נובלות המנחות הפורחות.
המלים נמשות לאטן, נמרחות.

מאנגלית: חגי רוגני

מיקי צדיק
ללא כותרת, 2012
טכניקה מעורבת, 20x30

מיקי צדיק
ללא כותרת, 2012
טכניקה מעורבת, 20x30

משה ב. יצחקי

אש בהר המנוחות

"המלים היו נעורי ושנותי האבן הזאת שעל פי"
(כתוב על המצבה של לאה גולדברג)

בְּתַחֲלָה נִצְתָּת אֵשׁ
בְּתַחֲלָה נִהַר רוֹגֵשׁ
מֵה שְׁמֵרְגִישִׁים
לֹא חוֹשְׁבִים
בוֹעֵרִים
מִבְּטִיחִים בְּמִים מִבְּטִיחִים בְּאֵשׁ
מֵה שְׁמֵקִימִים לֹא מִבְּטִיחִים
דוֹלְקִים אַחֲרֵי עַד שׁ
בְּאִים גִּשְׁמִים
כְּשִׁחֻשְׁבִים אֵשׁ לֹא
מִרְגִישִׁים סַחֵף
כְּשִׁחֻשְׁבִים מִים
רְבִים לֹא מִכְבִּים
כֶּף חוֹשְׁבִים
מֵה שְׁלֹא מִרְגִישִׁים
לֹא כְּבִים, מִתְקַרְרִים,
שׁוֹלְחִים גְּלוּיּוֹת
מִסְתִּירִים מִתַּחַת לְעוֹר
עוֹרִים מִדְּבָרִים בְּהֵם שִׁירָה
מִחֲרִישִׁים מֵה שְׁהֵלֵב לֹא
מִגְלָה לְפִה עוֹטְפִים
תְּכַרִּיכִים וְהַחֵי
נוֹתֵן לְבוֹ בְּאֶבֶן
עַל פִּיהָ הַבְּרוּשִׁים
נִצְתִים בְּשִׁקִיעָה
וְעֵפֶר אֶהְבְּתֵם מִכֶּסֶה

משה ב. יצחקי

אורפאוס שר, מאוחר

לזכרה של ורדה רפאלי

וְהִיא צְפוֹר פְּצוּעָה עַל פְּרַח,
צְפוּרְחַת עַל עֵגֶן שְׁחוּר
מִיִּשְׁהוּ הַשְּׂאִיר פְּתוּחַ
חֲלוֹן, רְקִיעַ, סֶדֶק דְרוּר.

אִי שֵׁם צְפָרַח עַל כְּנַפְרוּחַ
אֶאֱוִירִידִיקָה לֹא תִבִּיט אַחוֹר,
מִשֵּׁם כְּבֹר לֹא תִרַד לְנוּחַ,
בְּשֵׂאוֹל נוֹגֶהֶת קֶרֶן אוֹר.

כָּל כֶּף גְבוּהָ עָפָה הַצְפוֹר,
מִתְנַשְּׁמֶת שְׁתִּיקָתָהּ
נִשְׁמָתָהּ צוֹהֶלֶת
גּוֹף שְׁבָרִיר חוֹתֵר בְּרוּחַ,
פְּרַנּוּצוֹתֶיהָ אֶסּוּפוֹת כְּבֹר לְאַחוֹר
בְּגִבְעוֹלָגוֹהָ קוֹצִיָּה
מְדַמָּם וְזָב הָאוֹר.

וּכְשֶׁרִגְלֶיהָ יִפְגְּשׁוּ בְּאֲדָמָה לְפִתְעַ,
אֲזַ נִדְעַ כִּי קָלוּ לָהּ שְׁמִים וּנְהָרוֹת
יִשְׂאוּ קוֹלָם: "פְּרַח, צְפוּרָנוּ מִתְּדָה",
עֲכָשׁוּ גַם לָכֶם מִתֵּר לִבְכוֹת

אסף רומאנו
יפו או העץ של אמה וניקה, 2013
שמן על בד, 60x92

רשימת המשתתפים

(לפי א-ב)

אברהם גל

סטודנטית לספרות וחינוך, שנה ב'. לומדת בקורס כתיבת פרוזה עם דורית פלג.

אופיר גלעד

אמן. מרצה בכיר ומלמד צילום במכון לאמנות באורנים ובאקדמיה לאמנות בצלאל, ירושלים. עבודותיו נמצאות באוספים ובמוזיאונים חשובים בארץ ובחול.

אטוד מרגט

סופרת ומשוררת קנדית, ילידת 1939. מתגוררת בטורונטו. פרסמה רומנים רבים, ביניהם: "האישה האכילה", "עין החתול", "המתנקש העיוור", "סיפורה של שפחה". וכן קובצי סיפורים וספרי שירה. זכתה בפרסים ספרותיים רבים. ב־2010 הוענק לה בישראל פרס דן דויד. אטוד היא גם פעילה חברתית, פמיניסטית וסביבתנית. רבים מספריה תורגמו לעברית.

איפרגן טל

משוררת צעירה, עורכת וסופרת ילידת 1983, חיפה. בוגרת לימודי מדעי הרוח באוניברסיטה הפתוחה, קורס תקשורת ועיתונות במכללת גורדון ובימים אלו מסיימת לימודי תעודה בעריכה לשונית במכללת אורנים. פרסמה שלושה ספרי שירה ובקרוב יצא לאור ספר פרוזה ראשון פרי עטה.

בהרב דנה

אמנית ומורה לאמנות, בעלת תואר ראשון בעיצוב פנים ותואר שני בפיסול ועיצוב סביבתי.

בלנדיאנה אנה

שם עט של אוטיליה ואלריה קומאן, בכירת משוררי רומניה, ילידת 1942, התפרסמה כאחת מהלוחמות לחופש ולסולידריות בתקופתו של הרוזן צ'אושסקו שבשנות שלטונו האחרונות ציווה לאסור פרסום של כתביה. שירתה תורגמה לשפות רבות וזכתה לפרסים יוקרתיים רבים. שפל החושם, מבחר שירים מ־1968 ועד 2004 יראה אור בקרוב בהוצאת "קשב" לשירה בתרגומו של משה ב. יצחקי.

בן צבי יעל

חוקרת ומרצה לספרות. לימדה באורנים עד 2011 בחוג לספרות ולמבע יצירתי. מיוזמות 'קו נטוי'.

בראב לידיה

בעלת תואר שני בספרות מאוניברסיטת חיפה. הוציאה ארבעה ספרי שירה; למגע החבוי - הוצאת ספריית פועלים, 1991, קשורה ומותרת - הוצאת ספרי עיתון 77, 1993, ילדה רצה וגופה סוכר וחמציצים - הוצאת ב. הסופר 1996, רוכבת על היומיום - הוצאת עקד 2009. לומדת בסדנא לפרוזה של הסופרת דורית פלג.

ברזני שמרית

סטודנטית לחינוך מיוחד וספרות במכללת אורנים, שנה ב'. בוגרת קורס כתיבת פרוזה עם דורית פלג.

ברנע איריס

בוגרת ויצו חיפה, 1996, המכון לאמנות באורנים, 2006. מרכזת מגמת אמנות וצילום בתיכון "גאון הירדן".

גונן איציק

ד"ר לפסיכולוגיה ומרצה בנושאי מנהיגות וניהול במכללת אורנים. פרסם מחקרים, שני ספרי עיון, ספר ילדים וספר פרוזה.

גלבע דרוו

עוסק בצילום תיעודי - תערוכות, חללי תצוגה, צילום סטודיו מסחרי ורפרודוקציות. לימודי צילום בבית הספר לצילום - מוסררה. מרצה לפוטושופ במכון לאמנות, מכללת אורנים. אסיסטנט צילום במכון לאמנות.

גלברמן יעל

משוררת, סופרת ומתרגמת, ילידת תל אביב. למדה קולנוע באוניברסיטת ת"א. שיריה תורגמו לשפות רבות ומרבים להתפרסם בכתבי עת ובאתולוגיות בארץ ובעולם. מחברת הרומן מנענע את העץ, וספרי השירה אליבי ואותו הנהר פעמיים. מלמדת את הסדנה לכתובת שירה באורנים מזה שמונה שנים.

דילבסקי סתיו

סטודנטית שנה ד' במכון לאמנות אורנים.

הולצמן גתית

מרצה בחוג למקרא ובחוג למחשבת ישראל במכללת אורנים.

הרטמאיר יעל

בוגרת החוג לביולוגיה במכללת אורנים וסטודנטית לתואר שני בביולוגיה באוני' חיפה. זכתה במקום השני בתחרות הכתיבה מטעם החוג לספרות במכללה בשנה"ל תשע"ב.

וולף דורון

אמן. בוגר המכון לאמנות באורנים (2009) ובעל תואר M.F.A של אוניברסיטת חיפה. מלמד ציור באורנים במחלקה לימודי חוץ. מתגורר ויוצר בחיפה.

ויכרט רבי

משורר, מתרגם ומבקר ספרות. עורכה הראשי של הוצאת "קשב לשירה". פרסום עד כה 10 ספרי שירה וספר אחד של פרוזה פיוטית כמו גם תריסר ספרי שירה שתרגם מפולנית. על שירתו זכה בפרס ע"ש יהודה עמיחי לשנת 2013. כפרופסור לספרות מלמד בעונג עצום באוניברסיטת חיפה ובמכללת "אורנים"

וסרמן גלית

בוגרת המכון לאמנות 2012. מחנכת כיתה ומורה לאמנות בבי"ס צור הדסה. יוצרת בסטודיו אשר במשק של ההורים במושב בארותיים.

זאבי תהילה

סטודנטית בשנה ג' בחוג לספרות במכללת אורנים. בוגרת קורס כתיבת שירה בהנחיית יעל גלברמן ולומדת בימים אלו בקורס כתיבת פרוזה בהנחיית דורית פלג.

זגייה וונדיפראו-אבי

סטודנט בחוג למקרא בחוג לחינוך חברתי קהילתי באורנים, שנה ב'.

חסון רעות

סטודנטית לספרות בשנה ג' במכללת אורנים.

טנצר מירה

מרצה במכללת אורנים בנושאים בחינוך, בשילוב תקשוב בהוראה ובהוראת המדעים. לומדת ספרות ובחוג הרב-תחומי, כותבת שירים.

יהב טל

סטודנט שנה חמישית בחוג לביולוגיה באורנים. זוכה פרס ראשון בתחרות הסיפור הקצר והשירה - 'התחלות' - תשע"ג.

משה ב. יצחקי

משורר, מהמייסדים והעורכים של 'קו נטוי', ראש התכנית להוראה רב תחומית במדעי הרוח בתואר השני, חבר סגל הספרות באורנים, פרסם עד כה ששה ספרי שירה, ספרו האחרון: "לאשר תישא הרוח", יצא לאור ב-2011 בהוצאת "קשב" לשירה.

יתום ורדה

אמנית. מרצה בכירה, מלמדת פיסול בחומר במכון לאמנות במכללת האקדמית אורנים.

כפיר מלכא

מעצב גרפי, בוגר המחלקה לעיצוב גרפי במרכז האקדמי לעיצוב ולחינוך - ויצ"ו חיפה. מלמד עיצוב גרפי בשנקר - בי"ס גבוה להנדסה ולעיצוב.

לבבי גבאי עידית

אמנית, מרצה במכון לאמנות באורנים, עורכת עמיתה של קו נטוי. כלת פרס עידוד יצירה מטעם מנהל תרבות (2011). תערוכה מקפת מיצירתה בעשור האחרון, שעת ההתבהרות, הוצגה במשכן לאמנות בעין חרוד (ינואר - אפריל 2011).

לוי עמי

אמן מורה. מלמד פיסול ורישום במכון לאמנות באורנים משנת 1987. יוצר ומתגורר בתל אביב. Amilevi.com

לויזון יהודית

אנאליטיקאית יוגניאנית. עובדת בפנימיות טיפוליות. מלמדת בחוג לחינוך חברתי-קהילתי במכללת אורנים. הוציאה עד כה שני ספרי שירה: לדייק בנשימה ("פועלים" 1995) ופתחים ("פרדס" 2012).

לירון יוחאי

סטודנטית בחוג לספרות ובחוג לחינוך שנה ב'. בוגרת סדנת כתיבת שירה בהנחיית יעל גלברמן.

מילשטיין טלי

סטודנטית שנה ג' במכון לאמנות באורנים.

מינקוף רנה

ספרנית, מתרגמת ועורכת. עלתה לארץ מאנגליה ב-1949 ומתגוררת בחיפה. כותבת באנגלית. שירים וסיפורים מפרי עטה פורסמו בשם בדוי בכתבי עת ושודרו בבי.בי.סי.

מנצורה שולמית

סטודנטית במסלול להסבת אקדמאים במכללת אורנים.

מרטון אורי

סטודנט לתואר שני בהוראת המדעים לבי"ס על-יסודי במכללת אורנים.

נמרוד רוגני תמר

סטודנטית שנה ד' במכון לאמנות באורנים.

סקסטון אן

משוררת וסופרת אמריקאית (1928-1974), זכתה בפרסי פוליצר, גוגנהיים, שלי, הייתה פרופסור מן המניין באוניברסיטת בוסטון, בקרוב יראה אור ספר מבחר משיריה מתורגם לעברית על ידי יעל גלוברמן.

עלי סתווי דנה

סטודנטית שנה חמישית בחוגים למקרא ומחשבת ישראל באורנים. זוכת פרס שני בתחרות הסיפור הקצר והשירה - 'התחלות' - תשע"ג.

עסיס ספיר

סטודנטית שנה ב' במכון לאמנות באורנים.

פייגלין יובל

בוגר אורנים 2010 בתכנית מל"ח בחוג למקרא והמכון לאמנות. מסיים בימים אלו את לימודיו בתכנית MFA באוניברסיטת חיפה. חי ויוצר בחיפה.

פלג דורית

סופרת, כלת פרס היצירה וקרן תל אביב לספרות. מנחת הסדנה לכתיבת פרוזה באורנים. ספרה האחרון, פני המקום ראה אור בהוצאת זמורה-ביתן, סדרת עמודים לספרות עברית (2006) ובמהדורה מתוקנת ומחודשת בשנת 2010.

פרבר איתן

עוסק בחינוך וגינון טיפולי, סטודנט שנה ב' למחשבת ישראל במסלול מל"ח הארץ.

פרוטר דלית

ציירת. בוגרת המכון לאמנות באורנים במסלול השלמות לתואר בחינוך לאמנות, 2011 ובסטודיו של אלי שמיר.

פרידמן ליה

סטודנטית שנה ב' במסלול היסטוריה וספרות באורנים. זוכת פרס שלישי בתחרות הסיפור הקצר והשירה - 'התחלות' תשע"ג.

צדיק מיקי

יוצרת. מורה לאמנות בביה"ס הניסויי - תפן. מדריכה פדגוגית במכון לאמנות באורנים. בוגרת לימודי B.Ed באמנות ו M.Ed במסלול הרב תחומי במכללה האקדמית לחינוך, אורנים.

צורף תהילה

סטודנטית שנה ד' במסלולים חינוך מיוחד וחינוך חברתי קהילתי באורנים. זוכת פרס שני בתחרות הסיפור הקצר והשירה - 'התחלות' - תשע"ג.

קולינס בילי

משורר אמריקאי יליד 1941. בשנים 2001-2003 הוכתר כ"משורר הלאומי" של ארצות-הברית. עסק בהוראת ספרות ובמחקר באוניברסיטת ניו יורק. מבחר משיריו בשם חוצה ברגל את האוקיינוס בתרגום מכבית מלכין ויואב ורדי ראה אור ב-2008.

רוגני חגי

לימד במשך שנים רבות ספרות, הוראה ולשון באורנים. מדי פעם מתרגם להנאתו שירים מאנגלית.

רוימי מור

סטודנטית שנה ב' במסלולים חינוך מיוחד וספרות באורנים. זוכת פרס שלישי בתחרות הסיפור הקצר והשירה - 'התחלות' - תשע"ג.

רומאנו אסף

צייר. חי בגליל. מרצה במכון לאמנות במכללת אורנים ובמכללת תל חי.

רינלנד אריאל

מסיים לימודים בתכנית לעריכה לשונית באורנים, כותב שירה וסיפורת. מקווה להוציא לאור בקרוב ספר ביכורים.

רשלבן חובב

בוגר בצלאל בעיצוב תקשורת חזותית (B.Des), תואר שני בחוג לפילוסופיה (M.A), אוניברסיטת תל אביב. דוקטורנט בחוג לפרשנות ותרבות, אוניברסיטת בר אילן. אמן. מרצה על אסתטיקה, תורת הצבע, מחשבות על מעשה-האמנות, וכן מלמד רישום - במכון לאמנות במכללה האקדמית לחינוך, אורנים.

שאוב דניאל

פרופסור לספרות אנגלית וקנדית באורנים. כותבת סיפורים ושירים. השיר שפורסם כאן בתרגום התפרסם בסיפרה Interior Views: Photopoetry, ספר שמשלב שיריה וצילומיה. מציגה תערוכות צילומים ברחבי העולם ומפרסמת את שיריה בצרפתית ובאנגלית, ובעברית בתרגומים של חגי רוגני ושל משה ב. יצחקי.

שדה הדס

סטודנטית שנה ג' לספרות ותקשורת במכללה אורנים. בוגרת קורס כתיבת פרוזה בהנחיית דורית פלג.

שהם עפרי

סטודנטית שנה ג' לספרות וחינוך מיוחד במכללת אורנים.

שוורץ דניאל

סטודנטית שנה ב' לספרות ותקשורת במכללת אורנים. בוגרת קורס כתיבת שירה בהנחיית יעל גלברמן.

שן רמי

בוגר המכון לאמנות 2012, חי ויוצר בחיפה.

שמיר אילת

ראש החוג לספרות, דרמה ומבע יצירתי במכללת האקדמית "אורנים". סופרת. כלת פרס ראש הממשלה לסופרים עבריים לשנת תשס"ט. ספרה האחרון "פסנתר בחורף" שראה אור בהוצאת עם-עובד ב־2007, זכה ב"פרס וינר" לעידוד יצירה מקורית, וראה אור בצרפת ב־2010 (Christian Bourgois editeur).

שמיר אלה

סטודנטית במכון לאמנות אורנים.

שמיר אלי

אלי שמיר, צייר, עובד וחי בכפר יהושע, מרצה במכללת אורנים ובאקדמיה לאמנות בצלאל בירושלים.